

CHŁOPCY

BOYS

Roman Sliwonik

There is something in the air of sun setting down
it is in At the dusk And dawn
that boys from the plains from the Mountains From the places to the others
Limbus
suddenly move forward As if they really knew where to go
sail into the ocean want to enter skies In the cosmos
Kolumbuses Koperniks

Something is in the air some great longing
which suddenly sounds out in the first line of somebody's poem In the music
or simply there is in the air such great silence
that it must be helped Or broken
and on the plane On the sunny patch of soil
Chopin starts to fiddle and that is as in a void a spring was born

there must be something
besides the time of seasons be Born And Die
the boys from the small houses Only face contours behind the window glass
become great Soar through the aeons
continents are created Itaka's symphonies
the ether is locked into the marble
how it can be that a boy pushes the clouds aside
and can touch the wake left by flying birds

trs: L.S.

Serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które pomogły w powstaniu tej publikacji oraz autorom, ale przede wszystkim:

Annie Siewierskiej, Danucie Błaszak, Reginie Gorzkowskiej, Janowi Zielińskiemu i last but not least Józefowi Szymańskiemu bez, którego wysiłku i pomocy by nie powstała niniejsza "księga".

Z cyklu Chłopcy

*Coś jest w powietrzu zachodzącego słońca
coś w nim jest I w zmierzchu I w świetle
że chłopcy z równin Z gór Z miejsc dla innych nijakich
nagle ruszają przed siebie Jakby naprawdę wiedzieli gdzie iść
wpływają w ocean Chcą wejść w niebo We wszechświat
Kolumbowie Kopernicy*

*Coś jest w powietrzu Jakaś wielka tęsknota
nagle zabrzmi w pierwszej linijce czyjegoś wiersza W muzyce
albo po prostu w powietrzu jest taka wielka cisza
że trzeba jej pomóc Albo ją przerwać
i na równinie Na piaszczystym kawałku ziemi
zaczyna grać Chopin i jest to
jakby w pustce narodził się nagle strumień*

*coś musi być
oprócz pór czasu Rodzenia Umierania
chłopcy z małych domów Jedynie zarysy twarzy zza szyb
stają się wielcy Przelatują przez epoki
i powstają kontynenty Symfonie Itaki
ulotność zamyka się w marmur
jak to bywa że chłopiec rozsuwa obłoki
i potrafi dotknąć smugi po przelocie ptaków*

*Roman Śliwonik
Z TOMU TYLKO WZRUSZENIE*

facto, chief editor. I must say he was tactful about that. Tadeusz Strumppf was sent to assist him. I often wonder why that was Lenart not Krzysztof Teodor Toeplitz. There were gradual and mild changes in the profile of the journal. Eventually, I was given to understand that I would have to join the party; and not only me but the members of the group. In such a case even the illusion of independence would be gone as the Party members had to abide to the "Leninist" discipline.

About that time I won Teodor Parnicki's prize and went to India, from there I decided to immigrate to Australia and my career as an émigré writer commenced. As I did not chose freedom and publicized my decision my mother did not suffer, and my co-editors eased out gradually. Only Jerzy Siewierski was called a number of times for the investigations by the Security Office. Somehow he convinced the political police that we were not imperialistic agents and spies. And that my emigration to Australia was caused by an attack of religious mania as I supposedly decided to convert the natives of New Guinea either to Christianity or Buddhism. He was not sure which was which, and I put enough of misinformation in my private letters and the Australian press, that on the whole an explanation of the temporary insanity was accepted by the Party. So as I mentioned nobody suffered because of my decision, at least not directly.

On the other hand that lack of publicity seems to me to be the main reason why the famous émigré editor of "Kultura" Jerzy Giedroyc broke the publishing contract with me. Other contracts were broken as well in Poland for the obvious reasons, and for the Polish readers I became a non-person.

Presently, if I figure in the literary dictionaries, it is as Australian-American fiction writer, and historian. In Poland of that time, if my name was allowed to be mentioned at all, that had to be in a negative association.

"Wspolczesnosc" eventually became a very important, but Party directed literary journal. After many years and political changes it faded. But it left its name to the whole generation of the Polish writers, and also to the important phase in the country's literature.

that we were not permitted even to touch political subjects, and had to find money and printing paper on our own.

Retrospectively I think, that Gomulka thought we would go bankrupt, and that in the last moment he would save us and substitute us for "Po Prostu" an organ of ex young Party members who helped his comeback, but now they were becoming a political liability by their demands for various political and social reforms.

How did you survive? Did you stop photographing warts?

Somehow we gained a broad readership. Besides we borrowed money from the temporary patrons as for instance the anemic Democratic Party, and dangerously strong "Pax". I remember amongst them was even a poetical group "Helikon".

We printed translations from the western literature; we were criticizing the regime but never directly, always in disguise of curing the evil. We paid royalties only to those who were in dire need of money as poet Marian Osniowski who needed new shoes.

Suddenly we were joined by the young creators, actors, painters, sculpturers, film makers, in a word, artists of all sorts. Not to mention poets and prose writers.

There were "Wspolczesnosc" clubs in small and big towns. That department was under Jerzy Czajkowski. Thus spontaneously we became a political power. The party could not tolerate such situation.

Did they liquidate you?

No, after the experience with "Po Prostu", they became smart and they adopted us. One day I was called to the Central Committee and comrade Bebenek told me that we would be either closed for good or had to become the part of the government publishing apparatus.

I had to agree. Soon we got the editorial office, salaries, secretaries and allotment of the printing paper, and the deputy chief editor in the person of the ex-First Secretary of the Union of Youth (kindergarten for the party), named Jozef Lenart.

I remember, once he told me that first the hair will grown on his palm before I shall publish independent magazine. Now with his hirsuit palm he became de

Marek Hlasko became the classic of Polish literature. His writing is popular even now. Was he a member of your group?

No, he was only a member of our generation. He supported and helped us but he was a phenomenon on his own. We had amongst us many writers as talented as him. But luckily for himself somehow, on his own, he became known not only nationally but internationally as well. By the way another man of our generation who became known internationally was Roman Polanski who made his diploma short film from my story "When the Angels Fall".

I hear that the circulation of the second number was over fifty thousand copies. A phenomenon unique for any literary journal in the whole world!

That's true. There was nothing to be ashamed about that second number. We sold about ten thousand in Warsaw herself, on the corners of the streets, in cafes and restaurants, in the parks.

But in that triumph of ours, thunder stroke us. The Censorship closed us. No explanation but I learnt that the reason was Roman Sliwonik's poem printed on the first page "To [Our] Hungarians [Brothers]".

Gomulka was afraid of the Soviet armed intervention and the poem made him furious. This time all my efforts to get permit back were in vain. By the way, that kind director of printing house from Smolna Street was sent to the province, and some people on Mysia Street (Censors) lost their jobs.

Tell me about your legendary meeting with Gomulka.

There was neither anything legendary nor heroic about that. On the mass meeting "wiece" in the Palace of Culture, I was able to approach Gomulka and request return of our permit.

Gomulka was first furious and shouted that the old writers will not govern Poland, and the young one wanted the Russian tanks in Warsaw. I joined him in complains about the old writers (most of them apparatchiks and politruks), and assured him that printing of Sliwonik's poem was my personal oversight, as someone took it out from the reject file just to fill the space.

Gomulka calmed and wrote on a little piece of paper the instruction to comrade Starr of the central Committee to allow us publication again. The condition was

To the contrary, that was something unique but what about the substructure, editorial office, money for printing, paper, wages and royalties?

We had none. But then a lot of people generally young ones, but some elder writers became aware of our existence, and some helped while others tried to hurt us.

So what was your main difficulty?

Our main obstacle was lack of the allotment of printing paper. Here Andrzej Korczak, a young journalist from "Express Wieczorny" became our savior. He found us a printing house ready to give us credit, and found some "free market" paper. Korczak also gave us a professional polish He was assisted by another young journalist and future scholar Jacek Wilczur.

What was your credo or ideology?

There could not be much originality about there. The official ideology of non-religious papers was Marxism-Leninism in the Soviet edition. No paper could avoid paying it lip service. Or iconoclasm consisted in observing that on the beautiful face of Socialism there were nevertheless so warts, and perhaps sometime a cross eye.

My invention was the title of the magazine "The Contemporary". On the whole the contemporaneousness was supposed to be rosy. Thus photographing warts we helped to beautify Socialism, by eventually removing them. At the same time we showed to the Polish readers the Western literature as that was also a part of world reality. Our choice in translations depended not on the writers' ideology but on the value and recognition of their works.

So we were realistic writers but not according to formulas of soc-realism. Our enemies called it photographic reality or even worse the bourgeoisie realism of Zola's kind. We erred by not showing the leading role of the working class which in its turn was led by omniscient and always correct Party. Poetry was a separate entity. Thus our "manifesto" concerned mainly prose writers. By the way editor of department of poetry was Roman Sliwonik then as famous in poetry as Marek Hlasko was in prose.

After the death of Stalin in 1953 there started internecine struggle in the ruling Soviet Communist party. Boleslaw Bierut, Stalin's henchman died suspiciously in Moscow. Wladyslaw "Wieslaw" Gomulka an ex-First Secretary who was in disgrace and even imprisoned for his "Titoism"; and ideas of the "Polish Road to Socialism, was coming back to power.

Meanwhile in the Polish politics and literature there was a semi-chaos. At the same time in the Soviet literature started so called "Thaw" the name taken from the title of Ilya Ehrenburg's book. First books by Solzhenitsyn and Dudincev appeared.

To those chosen ones (and those who dared to listen to the Voice of America, Free Europe and B. B.C.) Khrushchev's speech became known. Now everyone was talking and writing about the Cult of some mysterious Individuality. And a lot of writers and party activists found that they were betrayed by Stalin. There was a talk about "hundred flowers" and return to the creativity of literary groups.

It was a right moment to start such a group so Roman Sliwonik and I did so basing the membership mainly on the members of the circle of young writers at the Union of Litterateurs. Here I must add that joining our group by Roman Sliwonik was a critical factor in our success. In spite of the young age he was as well known in the literary world as Marek Hlasko. We approached the Minister of Culture Karol Kuryluk, and got from him a lot of sympathy and some little money and a letter of recommendation to the Main Censorship office. The Censorship (i.e. someone in the Central Committee) allowed us to publish the magazine. We were young; practically carte blanche and probably Gomulka wanted to use us... somehow. But before we printed the first number so called Poznan events (Uprising) took place, and our permit was withdrawn before we even printed the first copy.

But that time I regained the permit with no great trouble and the first number of "Wspolczesnosc" was printed in the beginning of October, 1956. There was nothing special about it, except that there was only private literary magazine behind the Iron Curtain.

As to writing in English I had no choice if wanted to follow the vocation of a writer. Besides I had an example of my Indian friend Kedar Nath writing in English and Joaquin and Velasco Filipinos also writing in English. So using a foreign language as a medium of literary expression could be done.

That's right, but has been forgotten in Poland. However, I have read your fiction and it is surprising how good your written English is and at the same time you show your "Polishness".

You are very kind but let me talk about "Wspolczesnosc". My friends and I were children of war. Too young to participate but passively, but also old enough to remember a little pre-war times, and most importantly to read the Western and pre-war Polish literature, at the time when socialistic realism was gradually introduced in Poland.

When we were mature enough to write ourselves "soc-realism" was an obligatory doctrine. To simplify: - a writer was an employee of propaganda machine. For the people of present times it is difficult to comprehend in what a sort of Orwellian society we were living. Even duplicators had to be registered and there was a talk of registering typewriters. To visit the neighboring socialistic countries was difficult. To travel to the West was almost impossible. Even moving in one's own country was not easy, and to live in Warsaw one had to be born there or have a special permit. All the publications were controlled by the Censorship, and most of the printed by the Government. As far as the financing goes the exception was the powerful Catholic press, and the various religious and hobby magazines.

Indeed. In today's world of free travel and countless little magazines, it is hard to imagine to what extent the Big Brother was watching everything. But if the Party i.e. Censorship was permeating cultural life how was it possible to print an independent literary journal?

As a matter of fact it was impossible. And to explain our existence I must elaborate a little, trying to be as brief as possible at the cost of not fully explaining certain events, facts and oversimplifying.

I know that this book was published twice in the USA. It is a milestone in the historiography of that topic. I understand that you also have other degrees.

To close the subject of my education I add that I have Masters in Political Science from the California State, and B.A. in the Polish Literature from the London University.

I have published very well received book on "Solidarity" there my uncle Wladyslaw Sila Nowicki, one of the leading figures of "Solidarity" helped me with research and documents. But no book of mine on the Polish literature was ever published as well as my biography of Sir Paul Strzelecki still awaits a publisher.

What are you writing now?

I work on the monumental biography of Jose Rizal. The poet and the national hero of the Philippines.

Why the Philippines? Why Jose Rizal?

I visited that country for the first time in 1959 when Manila was destroyed almost like Warsaw. I met two Filipino writers Nick Joaquin and Roy Velasco, and they interested me in Jose Rizal and the history of that unique country. Philippines became my second adopted country, i.e. after Australia. Besides my ex-wife is Filipina and we have two sons. But I think it is enough about me. I think we were supposed to talk about 50th anniversary of founding "Wspolczesnosć - the Contemporary".

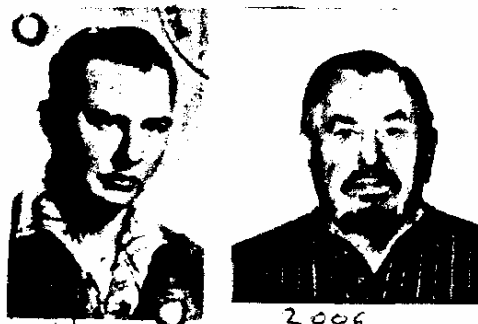
That's correct. We shall talk about this in a moment. But please. Tell me. You are basically a novel writer. What prompted you to write biographies and scholarly work on "Solidarity"? Also, why you write in English? This is very unusual for a Polish born writer.

A good biography especially if it brings something new eventually will find a publisher. "Solidarity" was labour of love like my screenplay "Pulaski".

To biographies and scholarly works we can apply certain generally accepted criteria, to judge their value. The appraisal of fiction is mainly the question of personal perception.

STURM UND DRANG

The Young Angry Men of Poland 50 Years Ago

An Interview

With Dr. Leszek Szymanski - the legendary founder of "small" literary magazine of 50 thousand circulations

By DANUTA BLASZAK, the Editor of the "Literary Town"

danuta_blaszak@yahoo.com

In literature often we have a group of men who initiate breakthrough from then obligatory conventions; be they artistic or political ones. If such a breach is incremental; we know their names chiefly as individuals, the main actors of certain literary current or period. It is unique that of a group becomes synonymous with the term describing a movement or generation. Such a phenomenon took place in Warsaw in October 1956. Let us remember that was the time of the bloody Hungarian Uprising, and the so called Polish Revolution, - the time of perennial changes which led to "Solidarity", breaking of the Soviet Block, and leading to the present Polish independence.

Those were also times of the Cold War when the Iron Curtain was shut tightly.

I was lucky enough to meet Dr Leszek Szymanski on board of the floating hotel Queen Mary moored at the harbor of Long Beach, California.

In what subject is your Ph.D. degree?

History. In London while doing various menial jobs I studied at PUNO (Polish University Abroad) and received the doctorate for my thesis on Kazimierz Pulaski in America.

Pracę Niniejszą Należy Czytać w odwrotnym porządku.

Tekst zasadniczy jest w języku polskim. Wstęp po angielsku.

This work must be read in the reversed order.

The basic text is in Polish, the introduction in English.

“Księga” jest zasadniczo akademicką kompilacją.

This work is basically the academic compilation.

...ale tutaj

W każdym pokoleniu

Są intencję Lub jedynie

Czegoś rozpoczęcie...

Roman Śliwonik

WSPÓŁCZESNY

woczesnym językiem. Mamy swoje koncepcje poezji i prozy, nie zacie-
 aniamy się jednak do jakiegoś wąskiego kręgu receptury formalnej.
 Będziemy udostępniać lamy naszego pisma ludziom o różnych zabo-
 żeniach światopoglądowych i artystycznych. „Współczesność” stanie
 się miejscem ścierania się różnych poglądów ludzi, których jedynocy
 bezwzględna uczciwość wobec swych ideowych i artystycznych założeń.
 Chcemy stać poszerzać krąg naszych zainteresowań. Pisać będziemy
 o plastyce, filmie i teatrze. Dużo miejsca zajmie w naszym piśmie
 eseistyka, krytyka i teoria sztuki.
 Zasadniczo jednak „Współczesność” zachowa charakter pisma lite-
 rackiego, trybuny młodych twórców. Ambicją nasza jest i pozostanie
 poszukiwanie ciekawych debiutów z terenu całej Polski. Chcemy na-
 wiązać jak najściślej kontakty z najmłodszą literaturą innych kra-
 jów. Pragniemy skupić wokół „Współczesności” wszystkich młodych
 twórców, którzy chcą swoją sztuką służyć wielkiemu dziełu odnowy
 naszego życia społecznego i kulturalnego.

13 tysięcy przestę

front walki o wychowanie
 nowych ludzi. Łączymy
 się z dowództwem sztabu.
 Co to słybać? Odpowiedź
 najsumniejsza, jaką moż-
 na otrzymać: klęska. O rozmiarach
 klęski dowiadujemy się z komunikatu:

„13 tysięcy przestępstw dokona-
 nych przez nieletnich w roku
 ubiegłym.
 20 tysięcy młodocianych zatrzyma-
 nych przez organa MO.”

Takie cyfry notują statystyki prze-
 stępności. O ścisłości naszych staty-
 styk coś już wiemy. Wiemy też jaki
 procent rzeczywiste dokonanych prze-
 stępstw trafia na karty rejestrów.
 A zatem? A zatem jest pomnożony
 13 tysięcy przez 2, otrzymamy cyfrę
 tyle prawdziwą co bolesną. Nie mniej
 bolesny jest fakt, że rok bieżący pod
 tym względem nie przyniesie ulgi.

Tyle cyfry. A, że cyfry mają to do
 siebie, że albo kłamią, albo ilustrują
 — wypada odwołać się do osobistych
 doświadczeń czytelników. Gdyby owe
 doświadczenia zmontować w jeden
 ciąg, uzyskalibyśmy smutny dokument
 efektów naszych metod wychowaw-
 czych. Wystarczy zjechać wiaź do re-
 ki prasę z kilku ostatnich miesięcy
 i rzucić okiem na kronikr-kryminalne,
 by się przekonać, że wewnątrz orga-
 nizmu naszego społeczeństwa dojrze-
 wa wrzód, który niepokojąco prędko
 grozi zatraceniem całego organizmu. Po-
 czytamy:

„Na Pradze banda młodocianych
 chuligánów w zorganizowany spo-
 sób dokonuje napadów na spóž-
 nionych i samotnych przechod-
 niów. Celem napadów jest rabu-
 nek.”

„17 letni J. B. zamordował matkę
 i uciekł z domu zabierając
 2 tys. zł.”

roman siwoniak

w q q r o m

Sluchaliśmy tyle lat
 huku młotów
 kujących pęta

oży nasze wyblełał lek
 że nie zerwą ich ludzkie ręce
 pod olbrzymią pokrywą miłozenia
 szept ochryply rozkrzawiał usta

zastonili słonec
 ciemną płytą
 zamienili dół
 w dom oślepiłych
 kolowali biegali
 w koto

popychali w opętany taniec
 podeptani płakali w ciemności
 ochryply pieśni
 które nie widziały słońca

aż ludzki krzyk
 którym można poderżnąć gardła
 strząsał płytą słońce
 za którą było słońce

przywróćmy oczom blask
 ustom oddamy usmichek
 chociaż rzeka wielkiego bólu
 dzieci wypelnia aż po horyzont
 a wasza krew
 spływająca na zbiełalą twarz ziemi
 niech przestroga wielką zabłyśnie
 i na zawsze obymli tych
 którzy zapomnieli ją cenić.

30 X.56

przez f
 „Sprawie
 trwałości
 wym usi
 szerokim
 tym usi
 tego soli
 drzwi na
 ku chlo
 Szczyplu
 do mnie:
 nie szkoi
 was chro
 Spoczął
 drzewi i
 warszaws

„Szafka młodych dolinarzy na
 Dworcu Głównym...”
 „W pociągu jadącym do Szczeci-
 na złapano na gorącym uczynku
 kradzieży teczki młodocianego Eu-
 geniusza Kijasa. Kijasa był już
 karany domem poprawczym.”
 „14 letni Wojciech M. pobit nau-
 czycielkę, wychowawczynię 7-jej
 klasy, do której uczęszcza już
 drugi rok.”
 „Po zakrapianym imieninach ude-
 rzył nożem. Ma lat 16 i jest sy-
 nem znanego aktora.”

Znacie? Oczywiście znamy, znamy.
 Znamy znacznie więcej. Przez 12 lat
 naszego ustroju nie zagraliśmy w
 otwarte karty. **Wszystkowie skrywali-
 my dane o nieustannym wzroście
 przestępczości. Przyczyny zaś zalażliki
 lismy jednym liczmanem: przyczynki
 starego.** To było bardzo wygodne, bo
 bez uciekania się do wnikliwej ana-
 lizy zjawiska potrafiło wszystko wy-
 tłumaczyć. Czy rzeczywiście potrafiło?
 Tu właśnie jest pies pogrzebany. Ale
 nie będzie to przedmiotem naniej-
 szych rozważań. Sprawę szczegóło-
 wych badań tego zjawiska i polityki
 prewencyjnej pozostawiamy mądrości
 i doświadczeniu naszych socjologów.

Zainteresował nas natomiast inny
 aspekt zagadnienia przestępczości
 wśród nieletnich. Iżże nam o to ja-
 kim kompleksem środków dysponuje
 współczesne państwo socjalistyczne,
 chcąc zahamować dalszy rozwój prze-
 stępności i uleczyć dusze zatruite już
 jadłem przestępcstwa. I to nie od stro-
 ny teoretycznej, ale analitycznej
 praktycznej, tej która określa naj-
 bardziej aktualne status quo.

„Pierwszy krok w chmurach”

Byli i
 żyli wok
 nami n
 Byli lud
 niewinni,
 cie i ma

Przy Alejach Świerczewskiego w
 Warszawie

CSNOŚĆ

treść numeru

- ANDRZEJ JASIEŃSKI — SŁAWOMIR KRYSKA — IRENEUSZ FREJLIŃSKI — imi
- CZERWONA WYSTAWA SAMOTNOŚCI — EUGENIUSZ KABATC
- DLA DOBRĄ SPRAWY — ALEKSANDER MINKOWSKI
- SZALAK — MARIUSZ THORER
- WINIEN JEDEN — RÓMAN SŁAWONIK
- GŁĘBSZA MŁODOŚĆ ŚWIĘTEGO — JERZY SIEWIERSKI
- O ROBERCE FROSCIE — LESZEK SZYMAŃSKI
- KEDAR NATY — MODLIŁYWA DZIEKCYNNNA
- RECENZJE
- TŁUMACZENIA
- SATYRA
- RYSUNEK — ZBIGNIEW KURCZYŃSKI

WYDAWCA,
DR. SZKLIK
Nr. 2
Planis grupy
literackiej
"wydawnictwo"
Cena 1,20 zł

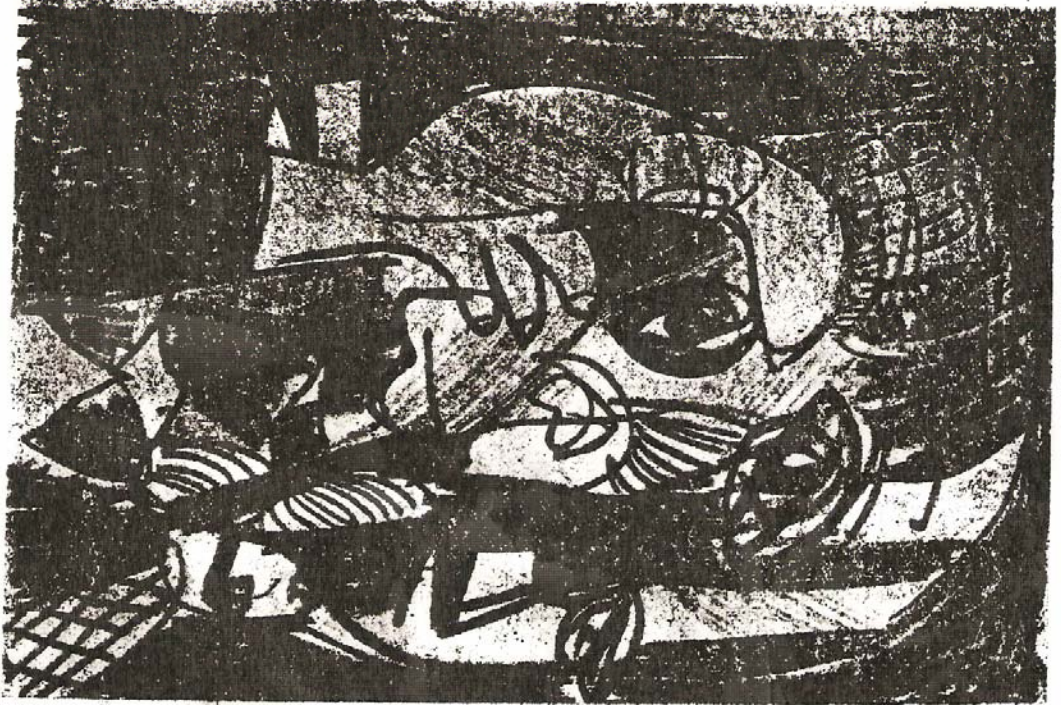
nr 2

Zamiast manifestu

Sportaliśmy się z zastrzeżeniami, że grupa nasza nie posiada określonego manifestu programowego. Zdaliśmy sobie sprawę, że grup nie reprezentują manifesty układane przed rozpoczęciem pracy. Określić je może jedynie konkretna działalność literacka i publicystyczna. Poniszą wypowiedź drukujemy aby uczynić zadanie jasnym.

Za słogannowość nie odpowiadamy. Mielicie pretensje do tych, którzy w poprzednich latach ze słów pełnej treści uczynili slogan.

JESTESMY grupą młodych pisarzy, których zięczyła troska o dalszy rozwój naszej socjalistycznej kultury i wspólne poglądy na rolę sztuki w naszym społeczeństwie. Chcemy mieć prawo do swobodnego wyrażania się o interesujących nas sprawach. Chcemy by nasza strona posiadała w dziedzinie socjalizmu, odzwierciedlała wszystkie problemy polityczne i moralne nurtujące nasze społeczeństwo. Chcemy pomóc w procesie demokratyzacji i walce ze wstydliwym tyranem co dzień to hamuje...

Wydawnictwo...

Wywiad z....

- Zarówno to smutne zdarzenie, o którym rozmawialiśmy na początku jak i to radosne, które czeka nas w najbliższym czasie, skłania do zadania pytania o przyszłość poezji, która nie cieszy się największym zainteresowaniem wydawców, choć zdarzają się tacy "dziwacy" jak Adam Marszałek z Torunia. Co czeka poetów i poezję w XXI wieku - tu, nad Wisłą i tu, na naszym globie?

- To jest niesłychanie poważne pytanie. Ale ty najlepiej wiesz, że kiedy wielcy tego świata, kiedy chcą się powołać na coś bardzo wzniosłego - na humanizm, na krzywdę człowieka prostego, na powikłania losów, to podpierają się cytataми. Sekretarki i całe sztaby mózgów nagle sięgają do zakurzonych ksiąg i odnajdują w poezji coś, co akurat użytkowo jest potrzebne. Do czego więc jest poezja? Nie jest od tego, żeby dawała recepty, jak rozwiązać największe problemy świata, być może jest do tego, żeby ten świat rozpoznawać - żeby zadawać ważne pytania, bo te ważne pytania zmuszają ludzi do myślenia. Taka jest, moim zdaniem, rola współczesnej poezji - poezji tego wieku, który nie ma nic wspólnego z poezją, a jednak jest mu ona przydatna. Jeśli prezydenci krajów, wielcy politycy, a nawet uczeni "w ostatecznej instancji" powołują się na poetów, to coś w tym musi być!

Dwa lata temu Marszałek Borowski, otwierając Warszawską Jesień Poezji, której był honorowym patronem zacytował z pamięci wiersz wielkiej polskiej poetki Wisławy Szymborskiej To znaczy, że politycy też mają duszę.

Poezja żyje i będzie żyć! Polska jest krajem wielu utalentowanych i wybitnych poetów, nie tylko tych nagłaśnianych i pokazywanych przez wysoko nakładowe pisma, jestem więc pewien, że objawią się kolejne ich pokolenia - jeszcze lepsze od swoich poprzedników i one pokonają stare uprzedzenia i podziały.

- Serdecznie dziękuję za rozmowę.

MAREK WAWRZKIEWICZ - ur. 1937 r w Warszawie.

Dziennikarz, autor setek publikacji, przede wszystkim na tematy związane z kulturą. Był redaktorem naczelnym kilku pism, m.in. miesięczników *Nowy Wyraz* i *Poezja*. Pisarz, autor przeszło 30 książek - tomów wierszy, szkiców, powieści, antologii i książek przekładowych (tłumaczy z kilku języków słowiańskich), przede wszystkim tłumacz poezji rosyjskiej - wydał ostatnio m.in. antologię *Pamięć. Poeci St. Petersburga* (2003). Ostatnie zbiory wierszy to: *Późne popołudnie* (2001), *Każda rzeka nazywa się Styks* (2002, 2003), *Ellada i inne wiersze* (2003), *Smutna pogoda* (2003). W tym roku ukaże się obszerny wybór wierszy *Światelko*. Laureat wielu konkursów literackich. Animator kultury, organizator Warszawskich Jesieni Poezji. Od roku 2000 Prezes Oddziału Warszawskiego Związku Literatów Polskich, a od roku 2003 również Prezes Zarządu Głównego.

- Bardzo pięknie! Ale już całkiem poważnie - chciałem przez to powiedzieć, że w tamtych czasach pisanie polegało przede wszystkim na czytaniu. A potem musiał nastąpić ten moment, w którym człowiek musiał się z tych różnych poetyk wyzwoić. Nie pamiętam, kiedy to się stało, ale pierwsze publikacje moich wierszy odbywały się nie w prasie, lecz na antenie Łódzkiej Rozgłośni Polskiego Radia - wstyd powiedzieć, w 1955 roku, kiedy po ukończeniu jedenastej klasy zwanej "pedagogiczną", jako 17 letni chłopiec byłem już nauczycielem kierowanej przez moją mamę wiejskiej szkoły w Woli Raciborowskiej. Moje dwa pierwsze wiersze ukazały się w audycji Tadzia Gizgera, poety i satyryka, która nosiła tytuł "Poeci - nauczyciele". Potem, w czasie studiów na Wydziale Filozoficzno - Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego, na pierwszym roku rozpocząłem współpracę z poczytnym tygodnikiem "Odgłosy", którym kierował Wiesław Jażdżyński - kielczanin, autor książki "Okolica starszego kolegi" (ten starszy kolega to Żeromski).

I tam pisałem sążniste reportaże, recenzje i tam również publikowałem wiersz. Wtedy kierownikiem działu Literackiego był Jarosław Marek Rymkiewicz - starszy ode mnie o półtora roku, którego uważałem za seniora i Wielkiego Mistrza. Bardzo wiele mu zawdzięczam, chociaż potem nasze drogi generalnie się rozeszły. Uważam, że to świetny poeta. A potem w roku 1960 wydałem pierwszy tomik wierszy pod tytułem "Malowanie na piasku". To był tomik wydany w Wydawnictwie Łódzkim i wiele zawdzięczam Tadeuszowi Chrościelewskiemu, ponieważ Tadzio bezbłędnie do tego tomiku wybrał najgorsze moje wiersze. Więc te, które pozostały, wysłałem do "Czytelnika" i w roku 1963 wyszła moja druga książeczka poetycka "Morze i Nimfa", która została po pierwsze - wydana przez znaczące wydawnictwo no i wreszcie została zauważona. Potem już jakoś poszło. Dziś jestem autorem chyba trzydziestu książek, ale ta statystyka nie jest najważniejsza. Wielkim przeżyciem są na pewno pierwsze publikacje, ale jeżeli chodzi o mnie, dziś większym olśnieniem jest poezja innego poety, jakiś może przesadnie wysoko oceniony debiut. może to brzmi niewiarygodnie, ale ze mną tak jest.

- Co było najsilniejszym źródłem natchnienia twojej twórczości, - co budziło tę poetycką iluminację, która nakazuje spisać stan ducha w tak specyficzny sposób - w postaci wiersza?

- Miałem chyba lat dziewiętnaście, kiedy, nie wiem na tle jakiegoś przeżycia, uświadomiłem sobie, że umrę i przeżyłem to uświadomienie niesłychanie ciężko. Miałem, podobnie jak setki pokoleń przede mną, świadomość, że ludzie umierają, ale są to inni ludzie - nasi znajomi, nawet nasi bliscy i najbliżsi i to było zrozumiałe, ale nie było i zrozumiałe i sprawiedliwe, że to ja mam umrzeć. Uznałem, że to jest jakaś krzyżująca niesprawiedliwość. Niech sobie inni umierają, ale ja nie powinienem. I to jest - wstyd to powiedzieć - jedno z banalnych, trwające przez całe tysiąclecia, źródło inspiracji. A drugim jest oczywiście - miłość. To są dwa zasadnicze i jedyne problemy poezji, ale muszę szczerze powiedzieć, że nie cierpię tak zwanego romantycznego do nich podejścia.

Zachwycałem się więc poezją baroku polskiego, pełną świadomości ciała, pełną radości, którą niesie miłość, pełną spełnienia i także cierpienia oczywiście, ale poeci tamtej epoki znajdowali sposób na te cierpienia. Z ich poezji biło takie ciepło, które jest ciepłem dobrze wykorzystanej pierzyny. Jak się zaś czyta naszych wielkich romantyków, no to wiadomo, dlaczego przegrywali ze swoimi ukochanymi. One wołały wybierać tych facetów "z kości i mięsa", a nie tych mazgajowatych wzdychaczy - no i to był prawdziwy wybór kobiety - zgodnie z regułami doboru naturalnego. Ja, wiedząc o tym i nie cierpiąc tego cierpiętnictwa związanego z miłością, które się wlecze za nami od czasu romantyzmu, też popadałem w ten nurt, bo jestem Polakiem. Ten walec romantyzmu też po mnie przejechał. Tak więc oba te wieczne motywy poezji można znaleźć w mojej twórczości. Tworząc mam świadomość, jak każdy z nas, poetów, że wysyłam list do nieznanego adresata z nadzieją, że ktoś przeczyta ten "list" i powie - "tak, to jest prawda, to jest moje, tak myślałem, tak czułem, tak przeżyłem." Ta nadzieja polega na wierze w to, że uczucia ludzkie są powtarzalne. To nie jest prawda, że poeta więcej wie, lepiej rozumie, głębiej przeżywa. Poeta wierzy, że ktoś uzna jego strofy za swoje. Taką wiarę miał Iwaszkiewicz, który chciał, żeby napisany przez niego wiersz nie był jego wierszem, lecz wierszem wszystkich ludzi. Czy trzeba napisać wiele wierszy? Wiele tomów wierszy? Myślę, że nie. Wystarczy napisać jeden wiersz - parę słów, ale tak, jak nigdy dotąd nikt tego do nas nie napisał. To jest nasza szansa ocalenia.

- Kiedy się rozmawia z twórcą zawsze kusi, by zapytać - mistrzu, nad czym pan pracuje? W lepszej sytuacji są specjaliści od beletrystyki, rzeźbiarze lub filmowcy. Gorzej jest z pytaniem poetów o plany twórcze. Czy zdarzyło ci się kiedyś zaplanować jakieś dzieło poetyckie lub cykl wierszy?

- Niedawno byłem u swojego przyjaciela - Prezesa Honorowego Związku Literatów Polskich Piotra Kuncewicza i on mi opowiadał o swojej nowej książce, o opowieści. Podczas tego spotkania miałem taki moment, że zaczął mi się rodzić bardzo piękny wiersz, ale jakoś go nie doniosłem na papier - tak jest z poezją, wymaga nastroju i warunków do godnego jej utrwalenia. Nastroje, pomysły i metafory czasem nosi się w sobie latami. Otóż zazdroścę Piotrowi, że ma pomysł, że planuje i że pisze to dzieło. Ja natomiast - to oczywiście gorzki żart - jeżeli coś planuję, to wydanie dzieł wybranych, czyli moich listów do różnych instytucji, które proszę o dotacje na Związek Literatów Polskich. Natomiast jeżeli chodzi o poezję, to potrafię jedynie planować zbiory gotowych wierszy lub antologię. Myślę o wydaniu tomu wierszy poezjalnych, przez siebie wybranych, pod tytułem "Świątełko". Tym "świątełkiem" jest oczywiście miłość.

dojdzie. Na razie przynajmniej my - ZLP - stosujemy metodę małych kroków. Zapraszamy naszych kolegów z SPP na wszystkie nasze imprezy. Na Warszawskiej Jesieni Poezji będzie jedenastu członków tego Stowarzyszenia. Choć, nie ukrywam tego, wystąpiłem z zaproszeniem do trzydziestu pięciu poetów tam zrzeszonych. Niektórzy z kolegów z SPP organizują promocje swoich książek i swoje wieczory u nas i przez nas, bo, nie wstydę się pochwalić, jakoś do nas przychodzi więcej publiczności. To są właśnie te małe kroki. Być może w jakiejś perspektywie dojdzie do ściślejszych związków i ja za tym gorąco optuję! Być może trzeba, żeby przyszło nowe - mądrzejsze pokolenie.

- Kiedy patrzy się na średnią wieku członków ZLP i innych związków twórczych rodzi się pytanie o to, co dzieje się z tak zwaną młodzieżą? Przed laty do Koła Młodych przy ZLP nie można się było dopchać, a historyczne już konkursy imienia Jana Śpiewaka w Świdwinie lub Czerwonej Róży w Gdańsku były "trampoliną", z której skakały całe rzesze młodych poetów...Gdzie jest ta młodzież?

-Ta młodzież jest wszędzie. Ktoś obliczył, że w Polsce rocznie odbywa się około 1500 konkursów poetyckich. My o nich najczęściej nic nie wiemy, bo to są konkursy lokalne. Ja jestem jurorem kilku takich konkursów. Tam się trafiają bardzo dobre wiersze, ale i one pozostają anonimowe, ponieważ przepływ informacji kulturalnej w Polsce jest zupełnie zatkany. Te formy organizacyjne, które kiedyś istniały - mianowicie te Koła Młodych trochę się już przeżyły. Młodzi są racjonalistami. Wiedzą, że takie organizacje jak SPP czy ZLP nie- wiele im dają, bo cóż możemy dać? Tańszy hotel związkowy?

Możemy naszemu członkowi raz na dwieście lat załatwić stypendium. Zresztą stypendium nie jest przywiązane do przynależności. Zatem młodzi wiedzą, że przynależność do jakiegoś "koła", a potem do jakiegoś stowarzyszenia niewiele daje. Jest bardzo wielu i młodych i starszych pisarzy, którzy nie chcą nigdzie należeć. Z drugiej jednak strony, dopóki jest woła pisarzy, którzy chcą się skupiać, te związki istnieją i są im w jakiś sposób potrzebne.

-Czy z pozycji twojego twórczego i zawodowego doświadczenia można mówić o jakiejś regionalizacji współczesnej poezji polskiej, bo tak na pierwszy rzut oka jawią się takie potęgijak Kraków lub Warszawa. Są takie miejsca, w które powrastali pojedynczy lub bardziej znani poeci jak Stasiu Gola w Bielsku Białej lub Ryszard Danecki w Poznaniu...Jest jeszcze jakaś polska diaspora. Jak ta mapa polskiej poezji wygląda i co z jej analizy wynika?

- Diabli wiedzą, jak to wygląda. To jest zjawisko niezależne ani od epoki, ani od systemu, ani od ustroju. Nagle gdzieś tam, w jakimś regionie, w jakimś mieście pojawia się grupa, pojawia się jakieś nowe pokolenie. Kiedyś jako szef "Nowego Wyrazu" obserwowałem pojawienie się niesłychanie silnej grupy gdańskiej. To były takie nazwiska, jak: Chwin, młody wówczas Zawistowski, Joachimiak.około piętnastu nazwisk Potem nagle podobne zjawisko miało miejsce w Rzeszowie. Pojawiła się podobna grupa. A więc, niezależnie od czasu i okoliczności pojawia się nowe pokolenie poetów, prozaików, eseistów, krytyków. Tak było zawsze i tak jest w tej chwili. Rzecz polega na tym, że nie bardzo jest to uchwytne. Ponieważ - uparcie powracam do tego, co wcześniej mówiłem - nie ma w Polsce należytego przepływu informacji kulturalnej. Okazuje się, że w naszym kraju dzieje się bardzo wiele rzeczy. I bardzo dobrze, ponieważ ja nie jestem za kulturą scentralizowaną, w której o wszystkim decyduje Warszawa, która na dodatek wskazuje, kto jest wielki, a kto nie. Jestem raczej za francuskim modelem kultury, który charakteryzuje się istnieniem wielu centrów kulturalnych, pomiędzy którymi istnieje przepływ informacji.

Ponieważ tego wszystkiego u nas nie ma, istnieje potrzeba powołania ogólnopolskiego czasopisma kulturalnego. Mógłby pełnić tę rolę "Miesięcznik", gdyby miał pieniądze, gdyby płacił autorom, gdyby mógł ogarniać to wszystko, co się w Polsce dzieje. W tej chwili wychodzi u nas około 300 czasopism literackich - to trzeba tylko po prostu skanalizować- brać stamtąd to, co jest najlepsze. I publikować na całą Polskę.

- Pomówmy o twoim dorobku poetyckim...Czytelników i uczestników spotkań interesuje także początek drogi. Ta wiedza jest ważna zarówno dla krytyki jak i przyszłych poetów. Co było i jest źródłem natchnienia i iluminacji w twojej twórczości - poety dwudziestego i dwudziestego pierwszego wieku - epoki tak technicyzowanej i odhumanizowanej?

- Ja przeszedłem niesłychanie przykładową drogę poetycką. Po pierwsze, pisałem wiersze już w liceum, nawet dużo wcześniej, bo w czwartej klasie szkoły podstawowej. Mój ojciec, który był moim nauczycielem zadał klasie, żeby napisać coś o jesieni. Postanowiłem napisać wierszem i otrzymałem za ten utwór ocenę dostateczną! To wydarzenie zatrzymało mój rozwój poetycki na kilka lat. Następnie zacząłem czytać. Na przykład Majakowskiego - i pisałem jak Majakowski. Potem Broniewskiego i pisałem jak Broniewski. Następnie Gałczyńskiego.

- No, to pięknie pisałeś..!

To jest obrzydliwe z dwóch stron. Po pierwsze, odezwalo się polskie kółtuństwo podszyte takim wielkim poczuciem moralności - "tylko ja, tylko my mamy prawo wydawać sądy", a z drugiej strony dokonuje się podporządkowanie twórczości tym "racjom moralnym", nie baczysz na to, że dzieło artystyczne jest bytem niezależnym i samoistnym.

- Czy to kółtuństwo nie jest podszyte jakimś poczuciem wyższości wobec człowieka, który przyznawał się do swoich litewskich korzeni - tą klaustrofobią i zadufaniem, rodem z "przedmurza" - tą misyjnością, która nie wymarła mimo "królestwa obojga narodów"?

- Takie zarzuty - kto jest kim, kto się kim czuje? W tym świecie, kiedy procesy globalizacji są nieuchronne, kiedy jesteśmy w Europie, kiedy jednak większość naszego społeczeństwa głosowała za tym, żebyśmy wstąpili do Unii Europejskiej - te podziały, kto skąd się wychodzi, są na poziomie magla. Za chwilę ktoś zacznie rozważać, czy Mickiewicz rzeczywiście był Polakiem czy nie - no, bo przecież miał czelność napisać "Litwo, ojczyzno moja."

Te sprawy, gdzie się urodził, kim się czuł, nie były aż tak ważne dla Miłosza. Ktoś kiedyś ładnie powiedział o innym poecie - Julianie Tuwimie, że miał tylko jedną ojczyznę - jego ojczyznę był język polski. Otóż ojczyznę Miłosza - poety formatu światowego - obywatela świata - był język polski! Jeśli już jesteśmy w Europie, a okazuje się przy tej okazji, że nie bardzo. no to zastosujemy należyte miary - to był obywatel świata i w dodatku WIELKI OBYWATEL!!!

- Wróćmy do Warszawskiej Jesieni Poezji... Czy to siła wiersza czy też upór samych poetów sprawia, że już 33 raz dochodzi do tego wielkiego i spektakularnego spotkania polskiej i światowej poezji? A może Polska jest jakimś szczególnym miejscem, w którym poezja ma się dobrze?

- Otóż przy okazji XXXI Warszawskiej Jesieni, która dokonywała się w niezwykle dostojnych murach Zamku Królewskiego - kiedy poeci zagraniczni przyjechali z przeświadczeniem, że przyjeżdżają do prowincjonalnego kraju Europy i wielu z nich traktowało tę imprezę z lekkim poczuciem wyższości - kiedy nagle znaleźli się w tych murach - kiedy zobaczyli, kto tę inaugurację zaszczylił, kiedy posłuchali koncertu poświęconego Iwaszkiewiczowi. kiedy to wszystko zobaczyli i kiedy odbyli niesłychanie wiele udanych spotkań autorskich oraz lekcji poetyckich w gimnazjach i liceach Warszawy i Mazowsza, to wyjechali z przekonaniem, że Polska jest krajem stworzonym dla poezji i poetów. Myśmy nie próbowali prostować tego przekonania - niech sobie tak myślą!

Ja natomiast jestem przeświadczony, że w naszych czasach tego rodzaju imprezy - wszystko jedno, kto by je organizował i na jaką skalę - to coś w rodzaju konieczności. Ponieważ, jak wiadomo, książki poetyckie wychodzą w bardzo niewielkich nakładach - mają nikły oddźwięk krytyczny. Poza wybranymi poetami, o których wszyscy wiedzą, że są wielcy, jest tak, jakby nie było innych dobrych czy nawet równie wielkich poetów. W tej sytuacji musimy wracać do tak zwanej "pracy organicznej", musimy upowszechniać literaturę przy pomocy takich własne imprez. W czasie Warszawskiej Jesieni Poezji, poza koncertami, występami, poza sesją literacką, odbędzie się około 400 spotkań poetyckich i autorskich w placówkach kulturalnych, szkołach stolicy i całego regionu. To jest droga docierania do nowego czytelnika. Musimy to robić, kiedy książka poetycka wychodzi w 500 egzemplarzach. Kiedy ma jedną lub dwie, niezauważone recenzje. Musimy to robić! Musimy budzić snobizm na poezję!

- Jesteś twórcą - działaczem, społecznikiem, organizatorem. Ciągłe wierzysz, że powinna istnieć jakaś zmowa ludzi pióra - pisarzy i poetów, bo tak rozumiem sens twojego przesuwania ZLP, ale środowisko jest podzielone. Czy nie sądzisz, że minęła epoka stowarzyszeń twórczych, grup i programów, które skupiały twórców? Tak naprawdę, komu i do czego potrzebne są te związki lub stowarzyszenia?

- To jest taki ślad myślenia socjalistycznego. Otóż my jesteśmy przyzwyczajeni, że u nas i w innych krajach istnieje tylko jedna organizacja pisarzy. Tymczasem to nie jest prawda. W bardzo wielu krajach Europy i świata istnieje po kilka organizacji pisarskich. W Grecji istnieje dziewięć, czy nawet jedenaście organizacji pisarskich i nikomu to nie przeszkadza. W Rosji są co najmniej trzy. Myśmy się przyzwyczaili do organizacji - monolitu. Tymczasem Związek Literatów Polskich - niegdyś organizacja potężna - wiele znacząca, nigdy nie była monolitem. To, co się stało - rozpad ZLP - podział na dwie organizacje pisarskie, poza wszystkimi innymi przyczynami jest potwierdzeniem tego, co w tym Związku od dawna miało miejsce.

Czy ten podział jest potrzebny? Ja uważam, że nie jest potrzebny! W sytuacji wspólnej biedy, na którą cierpimy - i Stowarzyszenie Pisarzy Polskich i Związek Literatów Polskich - w sytuacji, kiedy mieszkamy w jednym domu, kiedy nasze stosunki koleżeńskie z poszczególnymi członkami SPP są albo poprawne albo koleżeńskie lub wręcz przyjacielskie, ten podział już jest raczej nie ideowy, już nie polityczny - raczej historyczno - towarzyski. Moim zdaniem powinno dojść do - jeśli nie połączenia to przynajmniej do jakiejś konfederacji naszych organizacji pisarskich choćby tylko po to, że gdybyśmy się w jakiś tam sposób połączyli, to nasz głos byłby wyraźniej słyszalny. Byłby donioślejszy. Ja wierzę, że kiedyś do tego

O poezji z perspektywy**PREZESA I POETY****Z Markiem Wawrzekiewiczem****- Prezesem ZLP****rozmawia RYSZARD ULICKI**

- Przygotowując się do wywiadu chciałem zacząć od XXXIII Warszawskiej Jesieni Poezji - imprezy, która nie tylko ze względu na wieloletnią tradycję jest jednym z bezprecedensowych, krajowych i międzynarodowych wydarzeń kulturalnych. Zdarzyło się jednak coś, co przyćmiewa wszystkie nasze ziemskie starania w dziedzinie popularyzowania i upowszechniania poezji. Polską i światową literaturę osierocił Czesław Miłosz. Co to oznacza dla literatury, a w szczególności dla poezji? Czy kończy się, a może zaczyna jakaś nowa epoka?

- Ja myślę, że śmierć Czesława Miłosza, która jest olbrzymią stratą dla polskiej - także europejskiej, a może i światowej literatury - stanie się impulsem do odczytywania na nowo jego poezji i tego wszystkiego, co w swoim długim życiu napisał. Jestem przekonany, że Miłosz nie podzieli losu wielu poetów, którzy umierają dwa razy. Pierwszy raz, kiedy umierają fizycznie i na to, oczywiście, nie mamy wpływu i drugi raz - jeszcze bardziej boleśnie umierają wtedy, kiedy wypada z obiegu ich twórczość poetycka.

Otóż Miłosz, jak pisałem już dla Miesięcznika", był dla mnie poetą wielokrotnie wielkim. Po pierwsze dlatego, że byłem zafascynowany jego poezją lat międzywojennych. Druga fascynacja była wtedy, kiedyśmy nie znali wielkiej poezji angielskiej i amerykańskiej i Miłosz tę poezję nam zbliżał. Nie tylko przez swoje wspaniałe przekłady Eliota i innych poetów, ale również przez to, że wykorzystywał w swoich wierszach wszystkie doświadczenia tej właśnie anglosaskiej poezji. On nam odkrywał nowe horyzonty poezji. Być może stanie się tak, że po śmierci Miłosza jego twórczość będzie odkrywana po raz pierwszy. Jest to twórczość, którą się będzie bez przerwy odkrywało. Jest wielkie prawdopodobieństwo, że to, co po sobie zostawił, będzie wiecznie wzbogacało polską poezję. Takie to jest szczęście w nieszczęściu.

- Zjawiska, które towarzyszyły "debacie" na temat miejsca pochówku poety, którego dorobek i pozycja zaszczycałyby literaturę każdego narodu, ujawniają niepokonaną recydywę nadwiślańskiego kołtuństwa, ksenofobii i moralnego magia. Czy tego typu postawy, zachowania i poglądy nie podcinają skrzydeł tak delikatnemu i czułowemu rodzajowi ekspresji artystycznej, jaką jest poezja i to w kraju czterech noblistów w dziedzinie literatury?

- To jest niesłychanie ważna i bolesna sprawa. Nawet podwójnie bolesna. My w naszych podziałach, rozdziałach, fobiach. naszych nienawiściach, nie potrafimy się zachować wobec majestatu śmierci. To po pierwsze. A po drugie nie potrafimy się zachować wobec wielkości dzieła artysty i jest ono rozpatrywane z pozycji analizy - jakim artysta był człowiekiem - tak, jak by to było ważne, a nie to, co zostawił po sobie, a, co gorsze, dzieło artysty jest także analizowane w sposób polityczny. Już dawno zauważono, że gdyby takie miary, jakie przykładano do twórczości Miłosza, w której on wypowiadał się na temat Polski - charakteru narodowego Polaków - przyłożyć do Słowackiego lub Mickiewicza to też można by ich posądzić o antypolskość. o to, że byli wrogami.

Wydaje mi się, że główna różnica między poetami „Współczesności” i dzisiejszymi, jest różnica psychiczna. Poeci „W” jeśli nie byli to chcieli być „bardami”. Także dla wielu z nich poezja była treścią życia.

Druk był „chrzestem bojowym”. Dzisiaj praktycznie biorąc każda poetycka dusza może wydrukować swój tomik i może dlatego dla większości obecnych twórców jest niestety poetami „weekendowymi” i pisanie wierszy staje się dla nich rodzajem intelektualnej rozrywki. Nie mówię tu o poetach pokazanych w antologii, lecz o ogólnej sytuacji, pod tym względem.

Leszek Szymański

„Contemporary Writers of Poland” , ed. Danuta Błaszak

Wyd. Dreammeee Little City, Orlando

Druk i kolportaż:

<http://www.lulu.com/content/167702>.

„Księga Pamiątkowa „Współczesności”, wydanie akademickie

się po raz pierwszy ze współczesną polską poezją. Oczywiście każda antologia kogoś opuści, z rozmaitych względów, za które nie można winić edytorów. Np w niniejszej antologii brak Romana Śliwonika. Głównego poety Grupy. O ile mi wiadomo p. Danuta Błaszak zamierza Śliwonikowi poświęcić specjalne omówienie. Również brakuje poetów polskich mieszkających na kresach – niewątpliwie pojawią się w dalszych opracowaniach polskiej literatury współczesnej.

Powyzsze uwagi nie pretendują do naukowej krytyki literackiej. Jest raczej luźne porównanie z poetami „Pokolenia Współczesności”. Należy im się sumienna analiza, zwłaszcza porównawcza pióra zawodowego krytyka. Przydałaby się antologia „Współczesności” Roku 1956-tego, podobna do publikacji Danuty Błaszak i to po polsku i angielsku.

We „Współczesności” poezja jeśli nie grała pierwszych skrzypiec, to na pewno miała ważne miejsce. Przecież pisali tam (wymieniam niesystematycznie) Z.J. Bolek, Roman Śliwonik, Zbigniew Herbert, Miron Białoszewski, Jerzy Czajkowski, Roman Śliwonik, Marian Ośnialowski, Stanisław Grochowiak.

Ja do redakcji działu poezji wtracałem się tylko minimalnie i to nie merytorycznie, zdając sobie sprawę z własnych ograniczeń. Dział prowadzili Roman Śliwonik, Zdzisław Jerzy Bolek, Marian Ośnialowski, Jerzy Czajkowski, Stanisław Grochowiak.

Osądy współczesnych bywają często mylne. Uznanie następnych pokoleń jest nadal subiektywne. Czas jednak zapewnia selekcje, w większości wypadków rozsądną. Już dziś możemy osądzić, którzy poeci Pokolenia Współczesności zajęli poczesne miejsce w naszej literaturze. Kto z obecnego pokolenia tworzącego w roku 2006 i przed tą datą; zajmie podobne im miejsce, za następne pięćdziesiąt lat - nikt z tworców roku 1956 się nie dowie.

Porównując pokolenie współczesności z literaturą późniejszą, z pokoleniem, które debiutowało w latach 80-tych, widzimy urok przyrody, wartości estetyczne i moralne, oraz prywatne rekwizyty – częściej niż "wielkie" wiersze patriotyczne, a zwłaszcza przygnębienie, lub informacje i odczucia przemycane pomiędzy liniami.

Polska łączy się nierozzerwalnie z polską historią. Poczucie historii jest silne w poezji polskiej. Są wiersze nawiązujące do Sybiru i Sowietów, do Wojny. Barbara Osuchowska pisze o listach żołnierzy i kamieniu, który ugodził Goliata. Jest pocisk-kula u nogi, w wierszu Jerzego Czajkowskiego, poety który dźwiga na barkach odpowiedzialność za naród.

Lecz Polska to nie tylko własne podwórko, jak to zaakcentowała „Współczesność” 50 lat temu. To poczucie przynależności do Świata. Lidia Kosk łączy w swych podróżach kontynenty, sprawy szerokiego świata i nasze. Poeci antologii czują się częścią naszej planety. Barbara Kobos-Kamińska pisze o Tsunami (grudzien 2004). Mimo lat izolacji za Stalinizmu, gdy słowo kosmopolita równało się oskarżeniu o wywrotowość, nie zatraciliśmy poczucia przynależności do Zachodu. Adam Lizakowski nawiązuje do Whitmana. Swobodnie porusza się w kregu poezji amerykańskiej a jednocześnie pisze o Miłoszu, Ojczyźnie i sprawach rdzennie polskich. Również i inni poeci podkreślają przynależność do szerokiej kultury i ogólnej historii. Ihnatowicz tytułuje swój wiersz „Polska Niobe 1939”. Marta Berowska w swym cyklu petyckim nawiązuje do historii Austrii.

Marta Berowska stworzyła kilkanaście lat temu nowatorski styl poezji, pisząc cyklicznie jakby rozdziałami powieści. Czajkowski i Berowska to twórcy o dużej wrażliwości politycznej. Reprezentują olbrzymie wartości kulturalne, intuicję i wiedzę. Czują się odpowiedzialni za losy Kraju. Zapowiadało się to już w poezji Czajkowskiego już 50 lat temu!

Nie ma co ganić w Antologii, chyba że bogactwo materiału, czy ilość zaprezentowanych poetw, mogą przytłoczyć czytelnika, który zaznajamia

naszej Ojczyźnie, to ujęcie jest najciekawsze, najbardziej trwałe i wartościowe. Żmudna praca edytorska dała wyśmienite rezultaty.

Antologia rozpoczyna się od wierszy Adama Lizakowskiego. Są i inni znani Polacy mieszkający w Ameryce, m.in. Anna Frajlich - moja ulubiona poetka, Danuta Ruminski, Włodzimierz Holsztyński, Danuta Kosk-Kosicka, Aleksandra Boehm, Eliza Mahoney, Janusz Ichnatowicz, jest również poemat Danuty Błaszak "Alonuzka - syberyjska dziewczyna." Pionierską pracą w antologii było przedstawienie polskich literatów mieszkających na stałe w kraju, tych którzy często pod przymusem uczyli się rosyjskiego i nie mieli okazji w Polsce odgradzonej od Świata zetknąć się bliżej z językiem angielskim. I tu można także zobaczyć powiązanie z wartościami lansowanymi przez „Współczesność” – łączenie Polski ze Światem, zainteresowanie literaturą Świata i przedstawienie Światu Polski.

Kto jest polskim poetą? Polacy mieszkający w Kraju. Polacy mieszkający poza granicami Polski. Ci, którzy czują się Polakami, lecz byli zmuszeni opuścić Ojczyznę. Jest również polskim poetą Władan Stamenković - Serb mieszkający na stałe w Polsce, tworzący w dwu językach.

Barbara Voit przetłumaczyła znany i piękny wiersz Teresy Kaczorowskiej mówiący o polskich poetach.

Czytając tę poezję widzi się i czuje Polskę. Np. polską przyrodę, m.in "krubiński ogród" w wierszu Staszka Kęsika przetłumaczonym przez Lilę Latus. Rzekę Narew w poemacie wybitnego nie tylko poety lecz i prozaika i krytyka literackiego Stanisława Stanika ze wspaniałym obrazem zmarszczonej powierzchni wody, rzeki tworzącej zakola. Widzimy zgodne złączenie człowieka z przyrodą, jak np. wierszach Marii Duszki, i miłość do ziemi ojczystej. Nie tylko gwiazdy, lecz i księżyc spadają w oryginalnym wierszu Ewy Karczmarzyk. Są też zawarte w wierszach polskie tradycje i wartości.

Współcześni Poeci - Wczoraj I Dziś

Antologia "Contemporary Writers of Poland" (ed. Danuta Błaszak) to prezentacja polskiej literatury współczesnej po angielsku, generacji po Herbercie i Miłoszu, przedstawienie Polski Światu. Są tu autorzy ze znacznym dorobkiem. Książkę można nabyć m.in. w księgarni internetowej lulu.com. Ładna estetyczna okładka autorstwa znanej graficzki Agnieszki Herman.

Przyznam, że kupiłem antologię ze względu na wiersze mojego przyjaciela Jurka Czajkowskiego. Byłem ciekaw wierszy Jurka przełożonych na angielski. Niespodzianka, że znalazłem tak wiele wyśmienitych utworów. Niespodzianka także, jak bardzo wartości literackie i idee, promowane przez założone przez mnie 1956 roku pismo, wyznaczały drogę do tego, co można znaleźć w antologii. Niezależność, kontakt z nowoczesną literaturą światową, i rzetelna wiedza literacka, nowoczesność formy – te idee przewodziły pierwszym redaktorom pisma "Współczesność" i kolejnym wybitnym, kreatywnym pisarzom i różnymi twórcami, którzy przyłączali się do młodzieżowego ruchu współczesności.

Założenie pisma było wydarzeniem historycznym, choć nie bardzo sobie z tego zdawaliśmy sprawę: - powstanie "niezależnej" gazety zaowocowało zaistnieniem obecnego pokolenia współczesności. Jednocześnie utwory antologii 2005 różnią się wymową od tych, które powstawały w latach 56-58, - różnią się zwłaszcza otwartością wypowiedzi, jawną krytyką systemu, naturalnością połączenia z Europą. Częściej sięgają po prywatne subiektywne tematy.

Antologia zredagowana przez Danutę Błaszak to uchwycenie obecnego obrazu literatury jakby fotograficznym aparatem (metoda podobna do metody pisarzy „Współczesności”) - aktualny obraz Polski. Z miliarda sposobów opowiedzenia Amerykanom i innym cudzoziemcom o

"Traktat." stał się pamfletem na środowisko intelektualne PRL - późniejsze zaplecze UD.

W 1985 r. Wierzbicki opublikował w drugim obiegu *"Myśli staroświeckiego Polaka"* (tytuł nawiązywał do *"Myśli nowoczesnego Polaka"* Romana Dmowskiego). Za polski problem numer jeden uznawał w niej konieczność radykalnego zerwania z gospodarką socjalistyczną i powrotu do kapitalizmu. Pierwszy podkreślił znaczenie tradycyjnych podziałów na lewicę i prawicę. Jesienią 1989 r. na zaproszenie Jarosława Kaczyńskiego podjął współpracę z *"Tygodnikiem Solidarność"*. Głośny tekst *"Familia, święta, dwór"* na łamach *"Tysola"* jako pierwszy ujawnił pod koniec 1989 r. podziały w obozie solidarnościowym. W 1990 był gorącym oponentem kandydatury Lecha Wałęsy na prezydenta.

W listopadzie 1991 został redaktorem naczelnym *"Nowego Świata"* - pierwszego prawnego dziennika w Polsce od 1939 r. *"Nowy Świat"* ostro atakował postkomunistów oraz Unię Demokratyczną i Kongres Liberalno-Demokratyczny. Podczas konfliktu rządu Olszewskiego z prezydentem L. Wałęsą redaktorzy *"Nowego Świata"* zarzucili Wachowskiemu konszachty z armią za plecami ministra Parysa. W maju 1992 rada nadzorcza odwołała Wierzbickiego z powodu złej sytuacji finansowej dziennika. Wraz z Wierzbickim odeszła większość czołowych dziennikarzy - w tym Tomasz Sakiewicz.

W marcu 1993 powstała *"Gazeta Polska"* (najpierw miesięcznik, dziś tygodnik). *"GP"* w rocznicę upadku rządu Olszewskiego opublikowało tzw. listę Macierewicza. *"GP"* przodowała w antykomunizmie i krytyce środowisk UD, KLD i UW (*"kto nas nie popiera - udek i afera!"*). W 1995 w prawyborach na prezydenta RP organizowanych przez *"GP"* zwyciężył Jan Olszewski przed Adamem Strzemboszem i Lechem Kaczyńskim.

W drugiej połowie lat 90. *"GP"* nieco zmieniła oblicze. Wciąż była antylewicowa, ale jej naczelny za poważne zagrożenie dla Polski zaczął uznawać również środowiska związane z Radem Maryja. W artykule *"Od Michnika do Rydzyska"* Wierzbicki uznał te dwa środowiska za dwie skrajności szkodliwe dla Polski. Aktywniej promowane są liberalne koncepcje gospodarcze i integracja Polski z UE. *"GP"* wspierała środowisko Wiesława Walendziaka i Mariana Krzakiewskiego w kampanii prezydenckiej. Piotr Wierzbicki ostatnio w felietonach i wywiadach twierdzi, że nauczył się cenić średniość.

Tomasz Sakiewicz (ur. 1967) studiował psychologię dziecięcą. Od 1991 dziennikarz *"Nowego Świata"* a od 1993 *"Gazety Polskiej"*. Publikował liczne teksty z dziedziny dziennikarstwa śledczego (m.in. o FOZZ w "NS"). Wspólnie z Elżą Michalik napisał książkę *"Układ"* traktującą o powiązaniach Samoobrony z SLD. Ma na koncie także dwa tomy bajek dla dzieci.

Sakiewicz stawia zarzut o powiązaniach z salonami. Niegdyś Piotr Wierzbicki programowo odrzucał bywanie na salonach lewicowo-literackich. Od kilku lat były naczelny *"GP"* pisze felietony muzyczne do *"Gazety Wyborczej"*. Gdy powstała organizacja pracodawców *"Lewiatan"* z Henryką Bochniarz na czele (nawiązująca nazwą do przedwojennego stowarzyszenia, którym kierował dziadek Wierzbickiego) pisarz pojawił się na sesji stowarzyszenia. Pojawił się wywiad z prof. Balcerowiczem, silnie akcentowany jest liberalizm gospodarczy. W tekście *"O co chodzi GP"* z sierpnia 2004 r. (dołączonym do oświadczeń Wierzbickiego i Sakiewicza w sprawie odejścia z *"GP"*) Piotr Wierzbicki zasadniczy atut pisma definiuje *"Nie pasujemy do schematów"* i wśród głównych zadań wymienia radykalny liberalizm reaganowski, patriotyzm, prozachodni i proNATOwski kurs, zwalczanie poprawności politycznej i bezukładowość. Nie ma publicystyki anty-Agor-owej w ostatnich latach - paradoksalnie gdy wojnę z michnikowcami toczą ludzie wychowani także na lekturze *"Gazety Polskiej"*.

Mam nadzieję, że ukazująca się w nakładzie 60 tys. *"GP"* (w szczytowym okresie 1994-1997 100 tys.) odzyska swoją pozycję. Bo *"Wprost"* po kolejnym zwrocie za kilka lat zmieni front jak zwykle.

Marek Ledworowski

"ZaPIS Śląski" nr 7(40), czerwiec 2005

Wydawany od
2002 roku

Redakcja
Biuro
Wydawnictwo
Kontakt
Adres
Telefony
E-mail
Strona internetowa

Redakcja
Biuro
Wydawnictwo
Kontakt
Adres
Telefony
E-mail
Strona internetowa

Za:
Tadeusz
Wita

Przeciw:
Andrzej
Stania

§ Biuro
Porad
Prawnych

W prawo zwrot
numer 3

www. .pl

Gazeta Polska GAZETA SPOZA TOWARZYSTWA

Z funkcji redaktora
naczelnego "Gazety
Polskiej" został
odwołany jej
pomysłodawca
i
redaktor naczelny Piotr
Wierzbicki. Zmianę poprzedziły dwie publikacje w "Gazecie Wyborczej" zarzucające obecnemu p.o.
naczelnemu Tomaszowi Sakiewiczowi korupcję. Czy to zmierzch najlepszego tygodnika centroprawicy
czy szansa na odrodzenie?

GAZETA POLSKA

"Gazeta Polska" to najstarszy tygodnik prawicowy tworzony od początku przez ludzi o takich właśnie sympatiach. To pismo publikujące kiedyś plakat wyborczy Hanny Suchockiej (UD) z hasłem "po pierwsze gospodarka" przekreślony dopiskiem "Po siódme nie kradnij". W tamtych czasach "Wprost" porównywał Kaczyńskich do jakobinów a inne media kopiowały tezy "GW".

8.06 br. w "Gazecie Wyborczej" ukazał się tekst "Przychodzi Sakiewicz do Michnika". Redaktor naczelny "GP" Piotr Wierzbicki zarzuca szefowi działu politycznego Tomaszowi Sakiewiczowi złożenie propozycji korupcyjnej. W tekście padają poważniejsze zarzuty: "W liście rozsyłanym do udziałowców gazety oskarża nas o nienowoczesne zarządzanie firmą. (...) Odbywa na mieście narady, jak by tu wyrzucić Piotra Wierzbickiego i Elżbietę Isakiewicz z "Gazety Polskiej", jako członek zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe posuwa się do sabotażu (nie poleca księgowości, aby przygotowała istotne dokumenty na doroczne spotkanie udziałowców), w końcu w piśmie rozesyłanym niektórym udziałowcom atakuje linię programową "Gazety". Wydarzeniom tym towarzyszą dwa kolejne napady "nieznanymi sprawcami" na lokal naszej redakcji". Tekst Wierzbickiego został usunięty ze składu przez Sakiewicza po wydrukowaniu części numerów "GP" - do kolportażu trafiły dwie wersja tygodnika!

9.06 br. walne zgromadzenie udziałowców Niezależnego Wydawnictwa Polskiego (wydawcy "GP") jednogłośnie podjęło decyzję o odwołaniu z funkcji Prezesa Zarządu Piotra Wierzbickiego i członka Zarządu Elżbietę Isakiewicz. Piotr Wierzbicki podał się do dymisji z funkcji redaktora naczelnego "GP". Powołano nowy Zarząd w składzie: Prezes Włodzimierz Kuligowski, Janusz Miernicki i Tomasz Sakiewicz. Zarząd powierzył pełnienie funkcji redaktora naczelnego "GP" Tomaszowi Sakiewiczowi. "Oświadczam, że pismo, które będzie się ukazywać pod winiętą "Gazety Polskiej", nie ma nic wspólnego z tą gazetą, którą zakładałem wraz z Elżbietą Isakiewicz 12 lat temu" - zadeklarował Wierzbicki.

W opublikowanym na stronie "GP" oświadczeniu Sakiewicz dziękuje Wierzbickiemu za 12 lat współpracy i odrzuca zarzuty: "Gazecie nie grozi utrata niezależności. Wręcz przeciwnie, chcemy żeby była niezależna nie tylko od polityków czy biznesmenów, ale także od towarzyskich salonów, które lubią dziennikarzom mówić co jest właściwe, a co nie. Mam przynajmniej tymczasowo odpowiadać za linię redakcyjną Gazety Polskiej. Nie będzie radykalnej zmiany. Na pewno Gazeta musi nabrać dynamiki, nie wstydzę się tego, że jako jedna z pierwszych w Polsce zaczęła pisać o lustracji. Czas przyniósł nam rację."

Obydwu adwersarzy łączy 14 lat współpracy. Piotr Wierzbicki (ur. 1935) to jedna z ważniejszych postaci polskiej publicystyki politycznej i kiedyś jedno z czołowych piór prawicy. Poza tym prozaik i krytyk muzyczny. Jego dziadek Andrzej był znanym w II RP przemysłowcem, założycielem Lewiatana (pamiętniki prezesa Lewiatana dystrybuuje "GP"). Wierzbicki, polonista z wykształcenia, współpracował z tygodnikiem "Ita", "Literatury" i "Tygodnika Powszechnego". W latach 70-tych zaczął publikować w drugim obiegu. Szerokim echem odbił się opublikowany w "Zapisie" tekst "Traktat o gnidach", w którym piętnował uległość intelektualistów wobec władz PRL. Rozbudowany

Joclotok,
Dębotok,
„DISCO-POLO”
i d a l...
Nikiforzel
Nikiforzel
Czy ci nie żal
powracać do stron ojczystych?...

19-23.08.1996

SYMFONIA BERLIŃSKIEGO MURU

ballada dokumentalna

Przed dwudziestu kilku laty
Jeden z naszych –
Nosi znane imię Piasta.
Ten Elektryk
Polskiej Stoczni nad Bałtykiem
Skoczył sobie raz przez płot.
Aż tu nagle, niespodzianie
najpierw się zaczęło
P r z e s t r a j a n i e,
no, a potem
wręcz znieńcka
trzasło,
zgasło
po sąsiedzku – Imperium Głupoty i Zła.
Trzeba było
jeszcze kilku lat,
by i n n y p ł o t –
dziejący
poglądy,
miasto nad Sprewą
i światy dwa...
Ten płot wymurowany
przed czterdziestu laty –
Berlińskim Murem zwany...
został s k r u z o n y
pewnego dnia,
rozbity na drobne części,
cegła po cegle,
kawałek po kawałku
cementowego płotu –
śc i a n y –

MIEJSCE NA ZIEMI

I.

Jest tylko jeden punkt, w którym najznakomitsi polscy poeci sprzeniewierzyli się dewizie „najmniej słów”: tytuły wierszy. Tytuły wierszy — wyrazy najbardziej oklepane, najłatwiejsze do zapamiętania, najczęściej — zapomniane, najładniejsze wtedy, kiedy po prostu powtarzają początek wiersza. „Do matki Polki”, „Reduta Ordona”, „Oda do młodości”, „Grób Agamemnona”, „W Weronie” — te tytuły weszły w powszechną świadomość, same należą do poezji. Ale i na tym koniec. Wiek dwudziesty przyniósł „Śmierć”, „Noc”, „Samotność”, „Szczęście”, „Nadzieję” — i któż powie czy to są tytuły wierszy Tuwima, Pawlikowskiej, Leśmiana, Broniewskiego czy Staffa? A odwrotnie — z tytułami tomików poetyckich. W XIX wieku i dawniej były tylko nazwami gatunków. Od pięćdziesięciu lat — są już nie do zastąpienia. Nabraly cech poezji i można je sobie powtarzać na głos, jak najkrótsze wiersze. „Łabędź i lira”, „Wysokie drzewa”, „Napój cieniasty”, „Rzecz czarnołoska”, „Śpiąca załoga”, „Inna młodość”, „Godzina strzeżona”... Z wielkich polskich poetów XX wieku najbardziej bezimiennie wysyłał swoje wiersze Gałczyński. A najciekawszą drogą przebył — w tej dziedzinie — Przyboś. Oto kolejne tytuły jego książek: „Sruby”, „Oburącz”, „Z ponad”, „W głąb las”, „Równanie serca”, „Póki my żyjemy”, „Miejsce na ziemi”, „Rzut pionowy”, „Najmniej słów”, „Narzędzie ze światła”. Dwa światy, państwo w państwie! Jakim cudem wśród tych niemal fachowych terminów czy sygnałów znalazło się miejsce na „Póki my żyjemy” i „Miejsce na ziemi”? Czy, nie potrafiąc nie zmieścić w stylu wierszy Przyboś, zamknięcie ogromnego rozdziału historii domagało się, żeby wyznaczyć im miejsce na ziemi mówiącimi, a nie językiem poezji? A i o nie wystarczyło Przybośowi, skoro swój pierwszy powojenny zbiór dawniejszych i okupacyjnych opowiedział nienajkrótszą przedmową:

(...) Gdy przeglądam te utwory, tak jak ukazywały się w druku od 1922 roku, stwierdzam stawkiczne oczekiwanie wybuchu. Od roku 1932 wiosny. były już wiosnami zapowiedzi; dąty położone pod utworami wiążą je z nazwanymi wydarzeniami społecznymi. Dostrzegam, że od tego czasu nawet liryczna osobista przejęła w sposobie wyrazu podziemne drżenie oczekiwania (...)

A dzisiaj szósta kolejna powojenna książka Przybośa ma już za sobą nowych kilkanaście lat. I chociaż poeta nie ma oczywiście ob-

najnowszych. Zasadniczą część książki stanowią wiersze z lat 1955, 1956 (szkoda, że nie wszystkie) i z początku roku 1957. Zawsze denerwuje u Przybośa nieliczenie się z chronologią i komplikowanie układu i tak trudnych wierszy — ale tym razem kompozycja tomu jest naprawdę imponująca. Dokładnie tylko to, co mówi tytuł: utwory, w których poeta posłużył się jako narzędziem — światłem.

Gdyby Przyboś przed wojną układał tomik wierszy zbudowanych wspólnym narzędziem, lub ze wspólnego materiału, to byłoby to wiersze o wiosnach, brzożach, wilgach, jaskółkach, ale niekoniecznie o świetle. To narzędzie (jako narzędzie) zapanowało u Przybośa w ciągu ostatnich kilku lat.

Gałczyński ma w swoich wierszach księżyc i latarnie, Staff w „Wiklinie” i „Dziwieniu muzach” najdłużej obcuje z gwiazdami — Przyboś uznaje, tylko światło słoneczne. Może oznacza to to samo, co powiedziane zostało wprost — w zakończeniu wiersza „Przed Notre-Dame po latach”:

A ja teraz — czemu
z lotu żywych kamieni, jak
wówczas nie wróże?
Ciemnego wnętrza słazów
krzykiem nie otwieram
strzelście?
Bitwy o szczyt nie zaczynam?
Ja — pó norwidowemu —
to, o wtedy dojrzałem,
odejrzalem teraz.

MIEJSCE NA ZIEMI

Nareszcie Grimmelshausen, niemiecki Jan Chryzostom Pasek — po polsku! Książka o arcyzabawnych przygodach waga-bundy, wojaka, łazika w okresie wojny XXX-letniej.

Ma ona wiele pokrewieństw z Don Kichotem, jak i z Dylem Sowizdrzałem, jak wreszcie z naszym XVII-wiecznym pamiętnikarstwem szlacheckim. Napisana w XVII wieku jest ona cennym dokumentem obyczajowym i historycznym. Ale jest także — równocześnie — dziełem o wybitnych walorach artystycznych, dzięki niespiowiałym, barwnym. W krajach zachodnich bardzo popularna, do Polski trafia dopiero dzisiaj, w tłumaczeniu p. Anny Marii Linkowej.

Bardzo niefortunnym tłumaczeniu — powiedzmy od razu. Mogła p. Linka przełożyć Grimmelshausena polszczyzną dzisiejszą, nowoczesną, co najwyżej z lekką tylko po sieni-kiewiczowsku archaizowaną. I wtedy zapewne nie mielibyśmy do p. Linki pretensji. Pani Linkowa jed-

I wiem
tkliwie,
czegom siłą nie dociekl.
Patrzę: Ze skweru chłopiec
i dziewczyna
umajona liściami
biegną lżejsi po pieszczoci.

I można by naprawdę uwierzyć, że znalazł sobie Przyboś nowe miejsce na ziemi — pod słońcem „wszechwiedzącym i najwyrozumialszym”, gdyby słońce nie było w tych wierszach tylko słowem-reflektorem, dźwiękiem — drogią wskazówką. Samo słońce jest jeszcze prawie nieobecne — wschodzi. Nie ma w każdym wierszu Przybośa z lat 1955—1957 odbywa się świt (samo tytuły: „Słońce wschodzące”, „Świt kwietniowy”, „Proba świtu w brzezynie”). I jeżeli pamiętać, że są to wiersze poety poszukującego miejsca na ziemi, mimo woli przypominają się jego słowa z roku 1945 o dawnych wiosnach, które były wiosnami oczekiwania. Minęło kilkanaście lat — i znów świt.

I wciąż tylko jeden jeszcze trud,
Wysilenie jedno — jeden cud —
A potem — już nic!...

Prawdy pozostają — zmieniają się
słowa. Gdzieś w drugiej połowie
XX wieku słońce stało się „du-
trzenką swobody”.

PIOTR WIERZBICKI

* Julian Przyboś, „Narzędzie ze światła”, PIW 1958, stron-171.

GRIMMELSHAUSEN źle tłumaczony

waczyński. Gdybyż umiała tak jak on w „Wielkim Fryderyku” czy „Carze Samozwańcu” archaizować język swych bohaterów... Pani Linkowa atoli archaizuje ciężko i zawile, mozolnie i pracowicie buduje swoje okresy zdaniowe. Wloką się zdania pani Linkowej tasiemkowe, hortendalne i długie, kostropate, pozbawione lekkości i wdzięku. Cóż za gwałt uczyniono na tobie nieszczęsny Grimmelshausenie!

...W tych naszych czasach...

jest dla Nowaka charakter i stanowi stałe osiągnięcia sztuki. Charakterystyczne nieź to, że Nowak zwracał chętniej do wsi przeszłość pamiętanej z dzieciństwa, tak często przywołują („Niechże przez chwilę b jak było w tej wielkiej b żęcej nade mną”) i „sen” poezji:

Sierpień. Przez sierpień
jadą i skrzypią. Iskry
W dyniach zielone f
noc pachnie ciepko —
W goryczy siana zanu

w nas ryk się zwierza
Drugim źródłem metafor,
przrody — jest obyczaj
— rzecz ciekawa u tego l
ka przeciwko tradycyjnej
znajdzie się niemało pr
nych motywów rodem z i
zakrytiii (choćby zaprawic
ryczą, szyderstwem i nami
pychanych). Ale nic w t
nego — z cieniem tych s
sieli się zmagać wszy
chłopscy (jakakolwiek po
końcu zajęli), począwszy o
go Kasprowicza.

Nużać tylko w pewne
jest w poemacie Nowaka
wersyfikacyjna — utrzym
mał w kanonach dzieł
wiecznych, a nawet starsz
kich: „Zofiówki” Trembeci
straszny nudą. Ale ostatecz
no z tej „sprawy formaln
poważny zarzut, jako że „
bus non est disputandum”
jak mówią po polsku... co
podobna.

Barbara Bie

Tadeusz Nowak: „Ślepe koła
ni”. Kraków 1958, Wydawnictw
kie. Str. 50.

Jest tego wszystkiego s
z górą, z początku brnie
cowicie przez stopy językow
wactwa nieudolnie archai
niebawem jednak trafił si
do lektury dalszej. Odk
arcydzioło literatury niemc
półkę, aby już nigdy do n
wrócić.

I sięga się z rozkoszą p
z przekładów Boya. Sięga
Rabelais’ego i Montaigne’a,
woły pań swawolnych” Bi
Boy też tłumaczył pisarzy d
niejednokrotnie starszych n
wieczny Grimmelshausen.
tłumaczył kulturalnie, czuł
zdaniu każdym rękę wyl
pisarza, któremu chodzi
wszystkim o maksymaln
ność przekładanego dzieła
kiedy Villona tłumaczył, to
jowa, ale nasza współczesna
ka tylko archaizowaną pols
i dlatego Villon, Montaigne
tome, są dziś dla nas bardz
telni niż dla Francuza.

KRYNICA PO LATACH

fakto-poemat w starym stylu

I.

Szemrze strumień kryniczny
fontanna gdzies pluszcze...
Cóż za banal!
Jak „disco-polo”!
Czarny potok
po prostu.
Czarny potok bulgocze.
Przełądam się w jego kroplach
jak w lustrze.
Wokół zapach żywiczny:
Sosnotok
Jodłotok
Klonotok
Dębotok –
„Disco-polo”!
Złoty liść w środku lata.
Mikroklimat.
„Nie rób z tata wariata!”
mały chłopiec powiada
na deptaku do brata –
„Jaki tam mikroklimat?”
Spalinowe powietrze!”
Jakże trafna uwaga,
choć samochód nie zniszczył
krynickiego deptaka
jeszcze...

II.

Nie gra w m u s z l i orkiestra.
O tempora! O czasy! O mores!
Bo klomb kwiatów dziś lepszy
od jakiegoś m a e s t r a .

Wszyscy mogą na taśmie mieć Korę!
A pod głową Adama
Słucha wiatru dziewczeczka...
„Ona nie słucha”
Na fortepianistę zza oceanu
jest głucha.
A w Zdrojowej, balowej toni,
coś z Brahmsa i z Fryderyka
Dla niej ważniejszy potok
niż ta Niagara, Kanada, Ameryka...
Sosnotok.
Jodłotok.
Klonotok.
Dębotok...
A publika klaszcze,
cytuje Adama:
„Poloneza czas zacząć!”
Ale nie w tej sali!
„Liryka, cikliwa dynamika i dal...”
Okrzyki są szczerę.
Jest coś z Ildefonsa.
Wchodzi czarnobrewa
Lico jej się pali
i różne Habanere.
Ach, to Carmen z Krakowa!
Jakiś pan się dąsa...
A tam za oknami,
za firankami
słucha wiatru dziewczeczka
Pluszcze potok
Deptakują...
W krynickim pubie
zapalona świeczka
Sosnotok
Klonotok
Dębotok
Piwotok
i „DISCO-POLO”...

III.

Był taki jeden
szalony przed laty,
co glosem,
a nie cymbałami
podbił świat.
Któż nie pamięta,
„O, Mamma mia!”
Tego sosnowieckiego JANKA
z końca dwudziestych lat?
„Ja wszystkie was dziewczynki
całować chcę!”
śpiewał tu tydzień,
miesiąc,
sześćdziesiąt dni...
Wystawił c h a t ę –
„O, Mamma mia!”
i każdy burmistrz
odtąd o nim śni,
co rok z Bogusiem
urządzając g r y –
taka doroczna festiwalanka
na miarę słynnego Janka
Krynica śpiewa,
ale czy słucha?
Jak ta DZIEWECZKA
spod GŁOWY ADAMA.
Nawet jak wpadnie tu Marta,
sławna żona –
WĘGIERSKA BRATANKA.
Dziadkowie poznali ją
w s t a r y m k i n i e .
Dziś przybywa zza oceanu,
gdzie JANEK dał życie swe!...
Więc ta DZIEWECZKA
spod głowy Adama,
choć nigdy nie całowana,

nie słucha Marty,
nawet nie wspomina JANA,
bo nigdy nie śpiewał Jontka:
„Szumią jodły
na gór szczycie...”
JODELOTOK
SOSNOTOK
KLONOTOK
DĘBOTOK
i tak przez całe pomnikowe życie...

IV.

A tam gdzieś
pod parkową...
w sosnotoku,
jodłotoku,
klonotoku,
dębotoku,
głęboko ukryty
wstydliwie stoi
pod Kafeką – Galeria Jędrusia
stary, naiwny
NIKIFOR
Tutejszy CELNIK-ROUSSEAU!
Rozstawił ten kurort
w galeriach globu,
a dziś cicho sobie tu usiadł.
Ponieważ t u t e j s z y ,
jakiś Lemka –
wszyscy się śmieją.
Kto by go szukał?
Nie wadzi nikomu.
Wszyscy się śmieją –
nie wystarczy mu własna aleja?
Komu potrzebna dziś s z t u k a ?
Nawet l i r y k i nie ma,
tylko CKLIWA DYNAMIKA –

bardzo ważnych dla rozwoju tego rodzaju literackiego, jest zauważane od kilku lat przez krytyków, posiadających mocne zaplecze teoretyczne (np. autorzy panowskiego „Słownika terminów literackich”, Andrzeja Kaliszewski). W literaturze przedmiotu jednak nie znalazłem jednak informacji o „dokumentalnej balladzie”, w dodatku opartej o warsztat radiowy. Tutaj pan Jerzy Tuszewski jest nowotorem bezprecedensowym i jego utwory są godne uważnej lektury. Nie będę wchodził w szczegóły, byłoby to zresztą trudne z uwagi na duży rozrzut tematów, pragnę tylko zauważyć, że wszystkie dotykają tradycji europejskiej (ta dziennikarska aktualność). Erudycja łączy się z innymi walorami, jak wykorzystanie wartości dźwiękowych języka. Wytrawny autor może dużo osiągnąć – przywołam wieloznaczne i ironiczne zakończenie „Symfonii berlińskiego muru”.

Drużyna to liryki ironiczne i erotyki, które ujawniają kolejne możliwości pana Tuszewskiego. Poeta wykorzystuje swoje doświadczenia dokumentalisty, autora znakomitych reportaży na temat literatury i kierunków w sztuce XX wieku. Posługuje się pastiszem, najwięcej z Norwida i Gątczyńskiego, aluzją i cytatem, też quasi-cytatem, dużą rolę w jego warsztacie poetyckim odgrywa motta. Jakością – chciałoby się powiedzieć – Norwidowską jest wykorzystanie w liryce osobistej ironii. Dużo satysfakcji estetycznej daje prześledzenie adresatki lirycznej wierszy, złożonej z dwóch kobiet. Czy zatem znajdujemy się w centrum postmodernizmu? Na ogół wiąże się ten kierunek we współczesnej literaturze i sztuce ze średnim i młodym pokoleniem. Pamiętajmy jednak, że tylko twórcy z dużym doświadczeniem, również nabywanym w ciągu kilkudziesięciu lat życia, otwierają nowe horyzonty i dokładają do tradycji kolejne segmenty.

Jacek Kajtoch

Kraków, grudzień 2002

Pan Jerzy Tuszewski jest przede wszystkim twórcą radiowym i teatralnym, a także dokumentalista filmowym, znanym w środowiskach europejskich i polskich od 30 lat. Jest również teoretykiem mediów technicznych. Pod koniec roku 2002 wydał książkę o estetyce sztuki radiowej pt. „Paradoks o słowie i dźwięku”.

Nie ryzykując większej przesady, można napisać, że należy w naszym środowisku do niewielu autentycznych Europejczyków. Do takiej opinii upoważnia mnie jego działalność w międzynarodowych organizacjach, kursach i festiwalach.

I oto po wielu latach pisania wierszy w zasadzie dla siebie (Jerzy Tuszewski decydował się na druk rzadko i wyłącznie w czasopiśmie) zgodził się na udostępnienie swojego dorobku większemu gronu miłośników poezji współczesnej. Z tego, co napisałem, wynika, że autor pozostał poezję na drugim planie, ale to nie oznacza, iż ją lekceważył, nie doceniał. My też jej nie możemy lekceważyć i nie doceniać.

Autor przedstawił wybór prawie z półwiecza. Składają się nań liryki, erotyki i tzw. „dokumentalne ballady”. Utwory różne i wymagające odmiennego podejścia. Najciekawsze, z punktu widzenia teoretycznego, są owe „dokumentalne ballady” jako w sumie propozycje tworzenia nowych gatunków. Oddziaływanie gatunków dziennikarskich na poezję, na przykład Różewicza, Herberta, Szymborskiej, Harasymowicza i innych, ale nie tak znowu wiele i zawsze

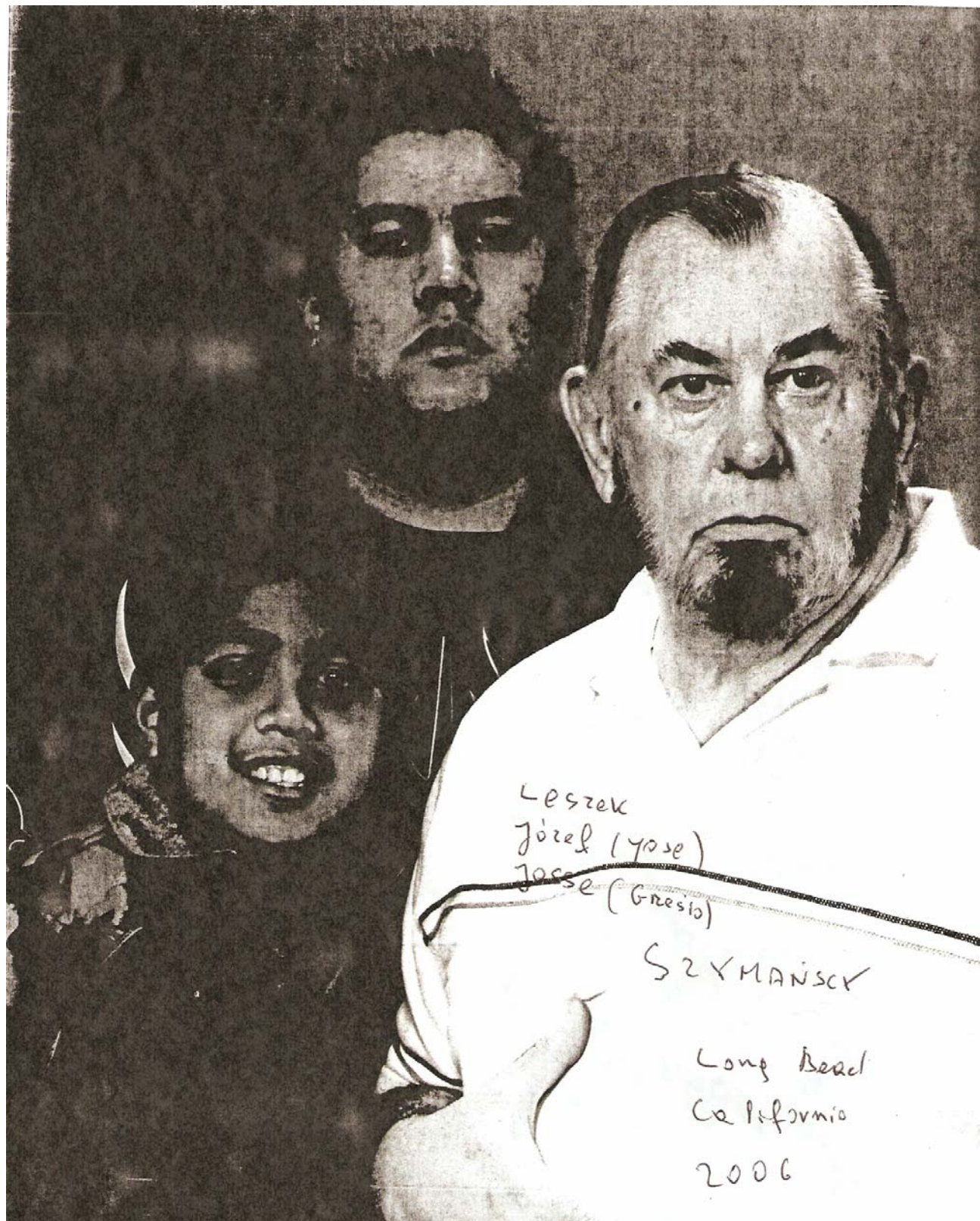

Jerzy Tuszewski ur. W 1931 roku jest dziennikarzem, dokumentalista, dramaturgiem, reżyserem radiowym i teatralnym, realizatorem filmów dokumentalnych i spektakli multimedialnych, a wcześniej także krytykiem muzycznym i filmowym (m.in. tyg. „Po Prostu”). Zajmuje się również teorią mediów technicznych – jest autorem kilkunastu publikacji teoretyczno-estetycznych w wielu czasopiśmiech w kraju i za granicą oraz książki pt. „Paradoks o słowie i dźwięku” (2002 r.). Rozpoczął współpracę z Polskim radiem od reportaży literackich w roku 1955, a potem etatowo jako reżyser w roku 1965. Od roku 1976 współpracuje jako autor i reżyser z licznymi rozgłoszonymi za granicą (Berlin, Bruksela, Budapeszt, Helsinki, Kolonia, Paryż, Praga, Rzym, Saarbrücken, Sydney i inne). W latach 1989-1991 był inicjatorem i szefem artystyczno-programowym trzech sesji Międzynarodowego Forum Sztuki Radiowej – MACROPHON (1989-1991-1991) pod patronatem Europejskiej Unii Radiowej – EBU. Jest laureatem Niemieckiej Akademii Sztuk – DADK we Frankfurcie nad Menem (1983), nagrody polskich dziennikarzy radiowych „Złoty Hilbruff” – 1991 i wyróżnienia *Kriegsbildner Hörspiel-Preis* (1990) za utwór radiowy pt. *Messe für Hassen* – 1997 – Hommage dla narodów Europy środkowej i wschodniej, zrealizowany wspólnie z niemieckim kompozytorem Romaldem Steckelem dla WDR w Kolonii. Otrzymał też złotą odznakę honorową Polskiego Radia (1997), odznaczenie honorowe Stowarzyszenia Autorów ZAiKS (1998) oraz nagrodę im. Poety Witolda Hulewicz (2002).

Jerzy Tuszewski

MOJA MAŁA MISTYFIKACJA

ISBN: 83-917167-2-1

Leszek
József (Yose)
Jozse (Gresio)

SZYMANICKY

Long Beach
California
2006

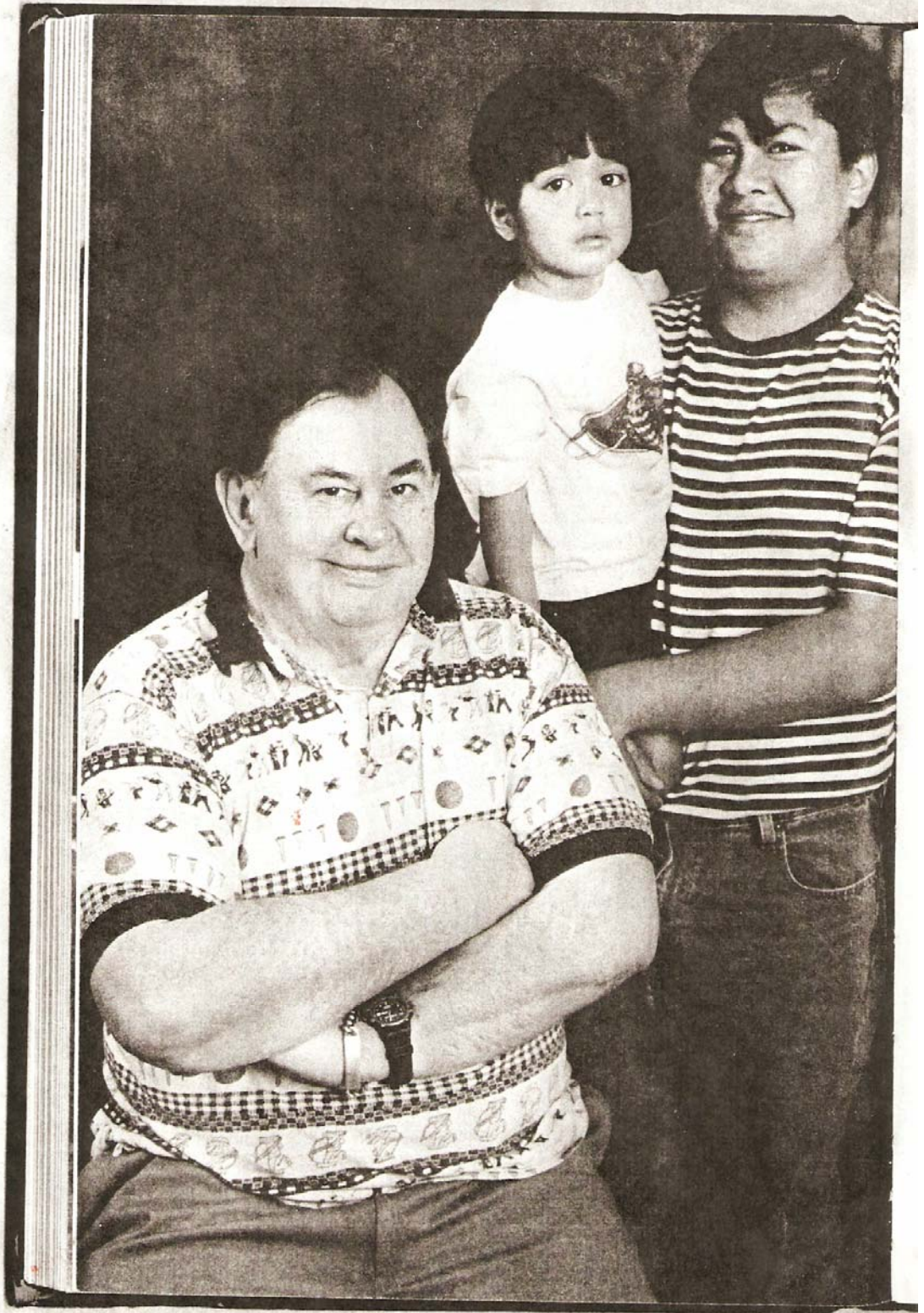
Foto

L. Szymanski, Pradhabor P. A. Koestler
Calcutta 1959

MY

US

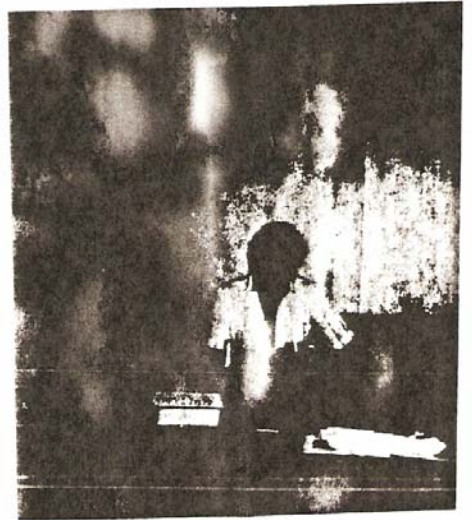
SZYMANŃSKI

esse

W. Kowicki
R. Nowicka
H. Szymańska
M. Piestrak
L. Szymański

CURRENT AFFAIRS

Solidarity

This first book on the Solidarity Crisis in Poland focuses specifically on its historical antecedents, its development into a social and political force in Poland, and finally its eclipse under the military regime which came into power in December, 1981. In addition to its detailed history and analyses of the recent Polish unrest, *Candle for Poland* provides the basic documents so essential for studying this movement, including the Solidarity Constitution, the speeches of General Jaruzelski, statements of various Solidarity committees, and speeches and public pronouncements of the labor union's leading members, particularly Lech Walesa.

Dr. Leszek Szymański is amply qualified to comment on the Polish upheavals, having edited a leading intellectual and radical publication in Poland during the 1950s, before being exiled by the Communist government of Gomulka. He is the author of numerous books and articles, including *War-saw Aflame* and *Kazimierz Pulaski in America*. With his lovely wife, he works and lives in Long Beach, California.

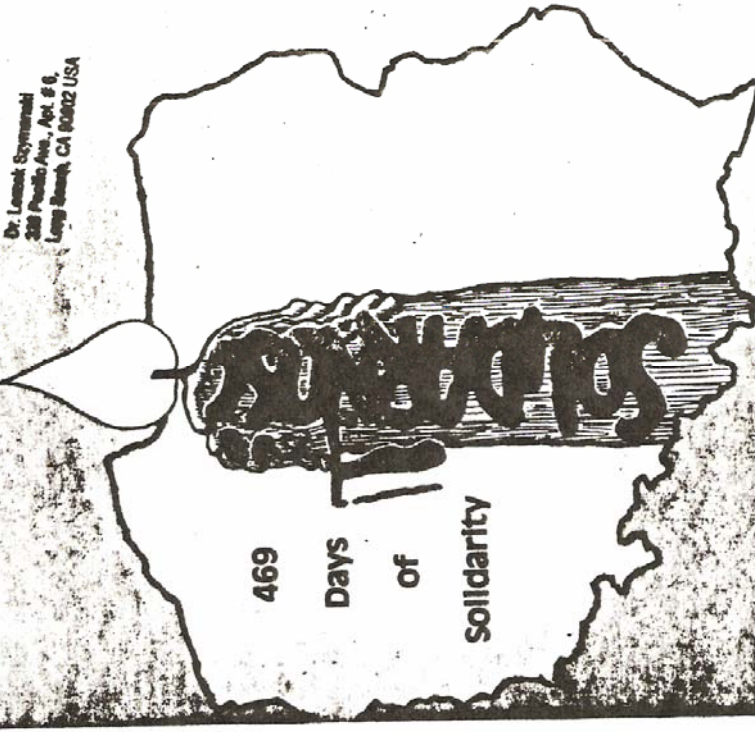
Dr. Leszek Szymański (left) with Wladyslaw Sila Nowicki, a Solidarity attorney.

The Borgo Press, P.O. Box 2845, San Bernardino, CA 92406, USA
Cover design by Michael Pastucha

WATERBURY, CONNECTICUT

Candle for Poland!

Dr. Leszek Szymański
2845 Pacific Ave., Apt. # 6,
Long Beach, CA 90802 USA

469
Days
of
Solidarity

Dr. Leszek Szymański
with an introduction by Dr. Jeffrey M. Elliot

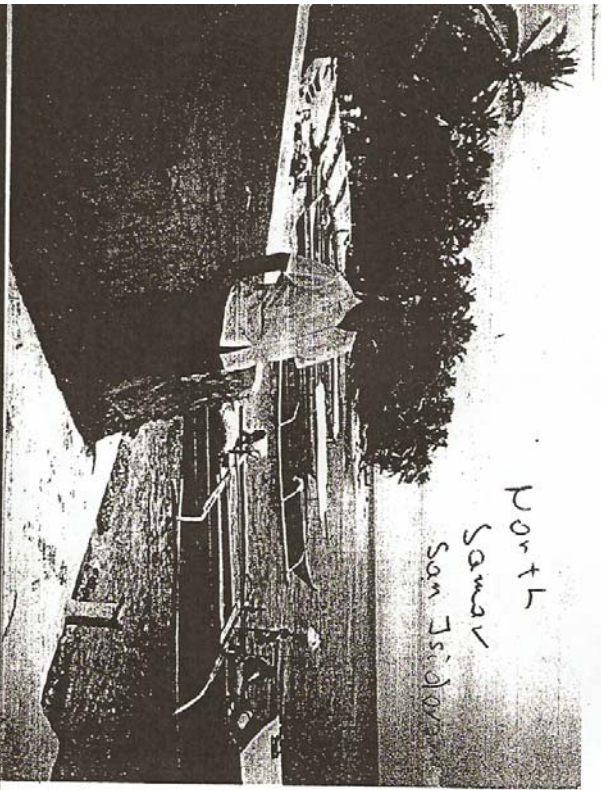
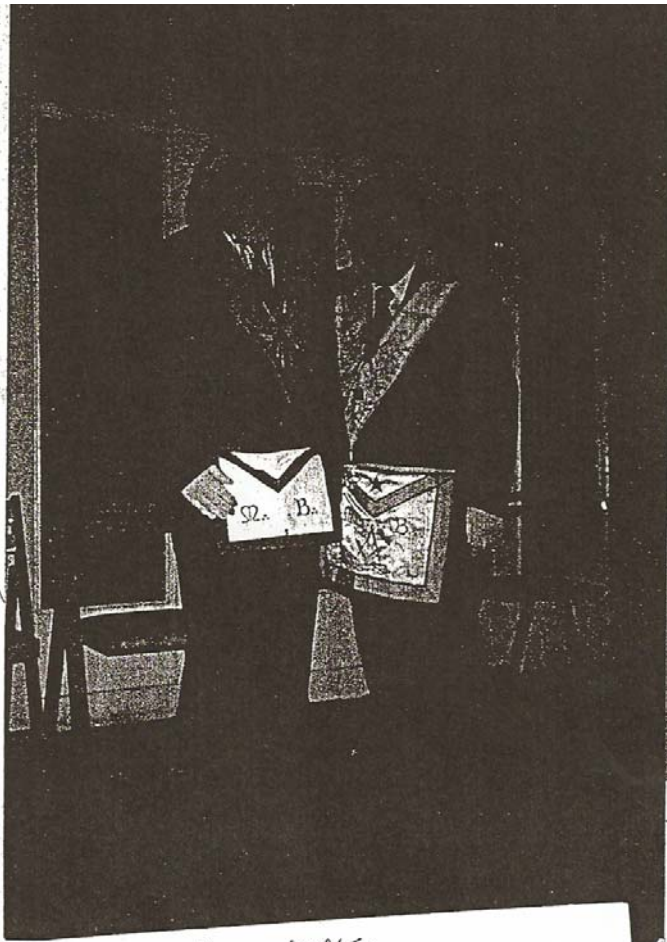
A Borgo Press Original

STOKVIS STUDIES
in Historical Chronology and Thought

ISBN 0270-5336

Volume Two

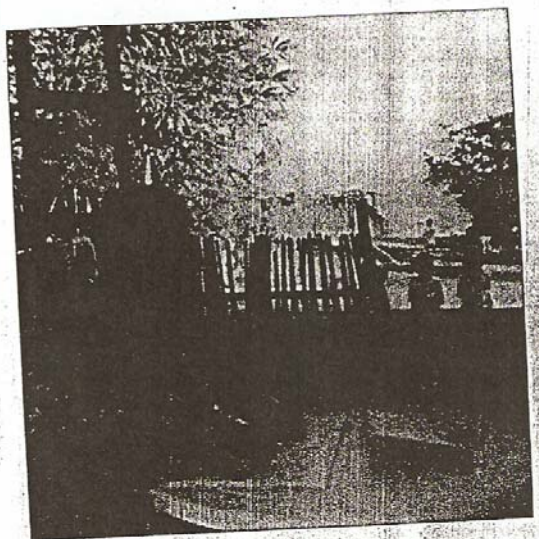

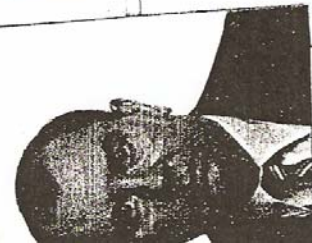
Port
Samar
Sam Isidoro

Jurek Srowierski
↑

L. Szymanski
← ↓

Ceszym ↑
Maragat,
N. Samar

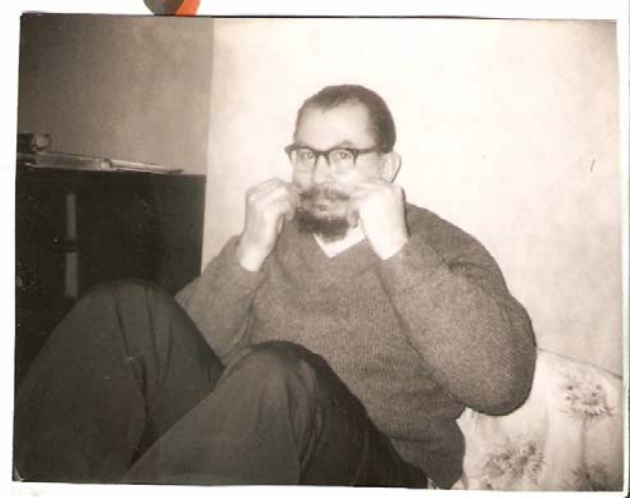
Matko

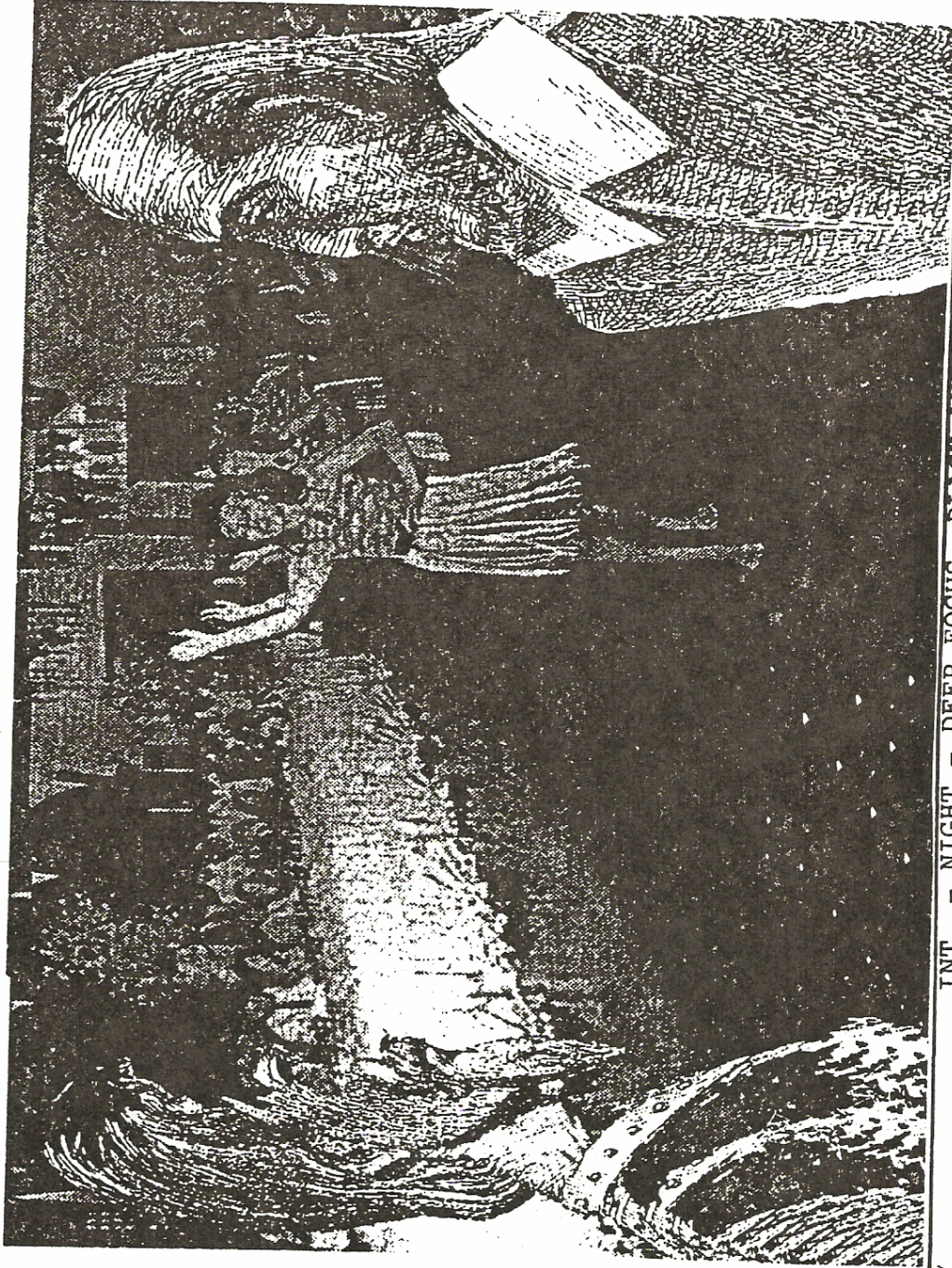
Please

Bolek

Zymanski

Bolek J. Brycki
Brycki G

INT. - NIGHT - DEEP FOCUS, BLACK AND WHITE FAR SHOT,
FRAMED BY THE DOOR.

It shows a long banquet table laid on with food and

X

INT. - NIGHT - DEEP FOCUS, BLACK AND WHITE FAR SHOT,
FRAMED BY THE DOOR.

It shows a long banquet table laid on with food and drinks. Both sides of the FRAME are black. On at f.g., on each side, two white salt busts: Francisco Laksamana; Simon de Anda.

CUT TO:

A head of carabao fills the FRAME.

PULL BACK. On both sides of the beast's head, stream down long black hair.

PULL BACK TO MEDIUM SHOT. A man leads the carabao. A WOMAN with a raging fever is tied up, supine, on its back.

CUT TO:

A head of carabao fills the FRAME.

PULL BACK. On both sides of the beast's head, stream do long black hair.

PULL BACK TO MEDIUM SHOT. A man leads the carabao. A WOMAN with a raging fever is tied up, supine, on its bac

pomyśl od T. Notey: Mostowicza, ale

Filipiński Zmachow

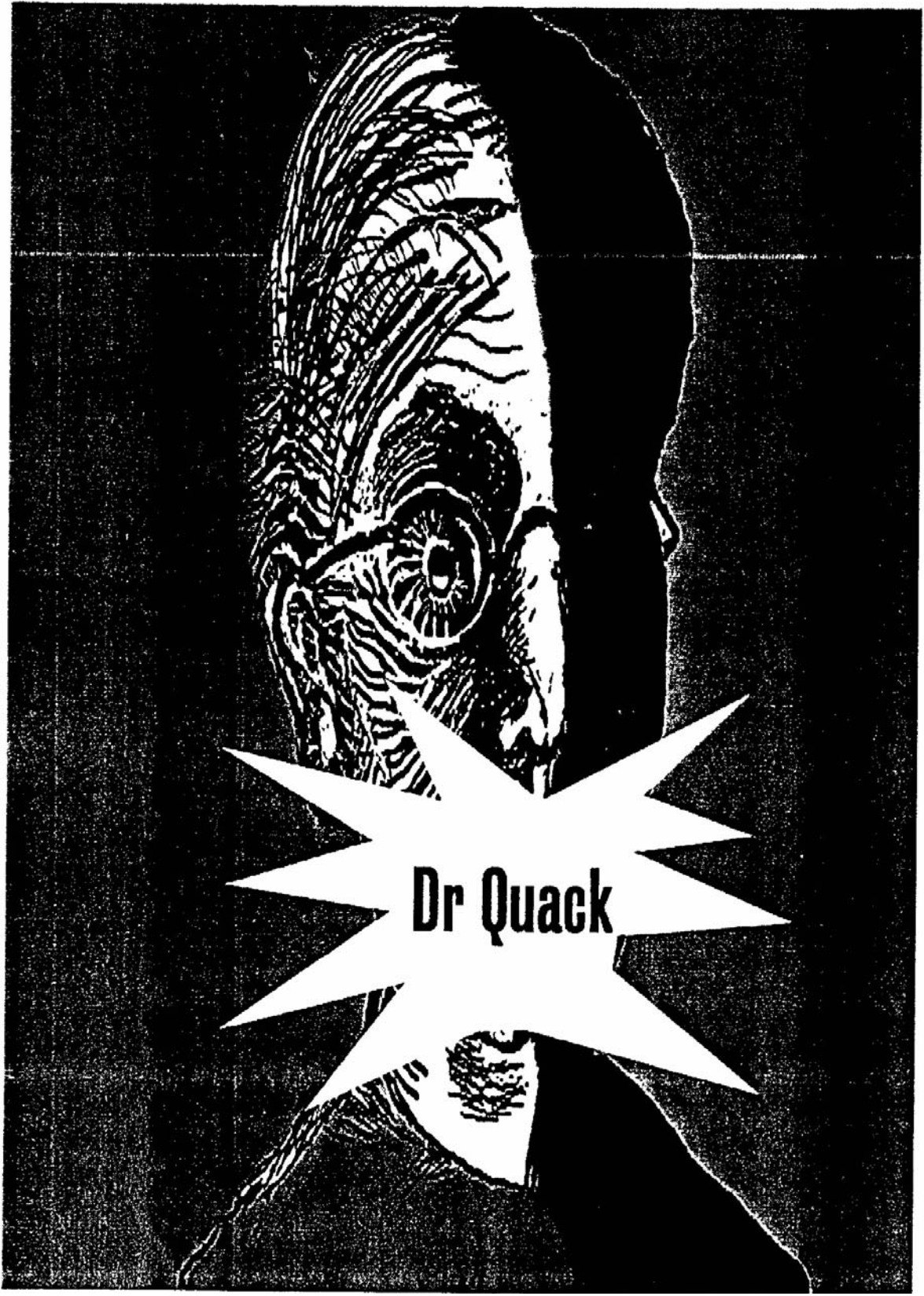

SCENARIUSZ CATKOWICZ ORYGINALNY

SCENARIUSZ
Carole 1987

M/S

DR. QUACK - SEVENTH FLOOR

Dr Quack

SCENARIUSZ - ZNACHOR (Filipiński)

Co do ZJB wiem o jego karierze partyjnej. Ale pomógł mi niesłuchanie w trudnym okresie "W" i należy mu się uznanie i wdzięczność, przynajmniej moja. Moja koncepcja to odnotowanie ZAŁOŻENIA i pierwszego roku "W", więc Sztrumf, który był nasyłany wraz z Lenartem, odpada. Drozdowski nie znam i w tej koncepcji odpada.

Co do Edwarda Symons'a, Semonsa (Szymanskiiego) to spotkałem jego nazwisko rzeczywiście w połączeniu z nazwiskiem Kissingera. Obaj byli oskarżeni, iż są agentami sowieckimi. O Symonsie wspominał mi też Mieczysław Iwanczak, że Symons umożliwił mu ucieczkę z Polski. W Australii Symons pisał do mnie z Grand Rapids informując mnie, iż jest na emeryturze.

"Księga Pamiątkowa" do "samozdat", gdzie chce zebrać informacje na temat założenia "W" i kolegów i ich losów. Zwracałem się do paru instytucji i polskich wydawnictw. Nie chcą się tym zająć. Pani Gorzkowska radzi Veda, jako wydawnictwo warszawskie. Radziła byś Ty się tym zająć. Veda jednak nie wykazuje większego zainteresowania, więc księgę wydam sam, z poczucia obowiązku.

Co mi przypomina. Twój życiorys przeszedł bez polskich znaków diakrytycznych, a ja mam wielkie trudności z przepisywaniem. Choc chce płacić!

Proszę napisać szerszy artykuł bio-bibliograficzny, najlepiej w trzeciej osobie, albo może poprosić Zbyszka Irzyka by to zrobił. Twoje uwagi z poprzedniego listu na temat dalszych losów "W" cenne i ciekawe. Powinieneś to sformułować do druku, pod pseudonimem lub nazwiskiem.

Co do Birth Certificate to właśnie szukałem świadectwa Jesse. Proszę odesłać ASAP bo nie dość, że teraz to kosztuje \$17, ale są komplikacje z uzyskaniem: formularze i zaświadczenia rejentalne na temat osoby zadającej świadectwa. Jeśli to świadectwo Jozia, to nie ma pośpiechu.

Mam teraz w reku chyba 95% do księgi. Ania Siewierka pomogła mi niesłuchanie. Brak mi rysunków Bohdana Slezkina. Syn jego odezwał się i zamilkł.

Odetchnę z ulgą, gdy to wreszcie wydrukuję. Przerwałem pisanie biografii Jose Rizala i wypadłem z rytmu pracy.

Moja sytuacja osobista nie zmieniła się.

Jożio/Jose uczy się doskonale, został przyjęty na uniwersytet (wcale to nie łatwe). Będzie studiował Fiziologię. Jesse uczy się jako tako i wykazuje wielki talent muzyczny. Obaj nie wymagają mojej opieki, tak że jestem względnie wolny.

Jeśli coś w Polsce z moich książek będzie drukowane, zjawiłbym się tam na jesień. Jeśli nie, to szkoda mi pieniędzy.

Chyba Ci pisałem, że w sądzie apelacyjnym zwyciężyłem otrzymując "custody" synów. Wygranie takiej sprawy to rzecz niezwykła. A sprawę przeprowadzałem sam. Miałem z tym mnóstwo roboty. Gdybym poszedł na prawo, zamiast studiować na magisterium z Nauk Politycznych, dziś bym był zamożnym człowiekiem.

Życie mnie nauczyło, że nic nie mogę zapowiadać na pewno, ale być może w przyszłym roku osiade na stałe na Filipinach, albo w Malaysia. Mam kilka projektów literackich i system filozoficzno-religijny do opracowania. Wie mnóstwo roboty przede mną, przynajmniej teoretycznie.

Do "Współczesności" bym nie wracał, gdyby nie 50-lecie.

*Sen Kowalety
Niedopublikuj
L*

Les Shyman-ski, Author, Journalist

Ph.D. Hist. (P.U.N.O.-London), M. Political Science (California State University), B. Lit. (London University)
E-mail: Leslie3319@aol.com
4568 Banner Dr. Apt. #3
Long Beach CA, 90807

Kochany ...

20/V/2006

Dziękuję za twój obszerny list.

natychmiast przekazałem Twoja prośbę, ale jest jak balon nadęty wodą sodową. Niezgrabna to metafora, ale oddaje prawdę. Nawymyślał mi słownie, że przecież ... go drecze i zadzwonił do Ciebie.. Bo nie otrzymawszy odpowiedzi, dzień, czy dwa później osmieliłem się spytać czy dostał mój list - e-mail. Już przed tym miałem z nim podobną historię, ale nie chce o tym pisać, chyba żeby to Cię interesowało.

Materiały Ci wysłane, są więcej na mój temat niż "W". Wysłałem bo coś mi się wydaje, że większość kolegów i w ogóle "litterati" uważają, iż moja kariera pisarska ustała po wyjeździe z Polski. Jeśli przy okazji tzn rozmawiając, wyjaśnisz, iż tak nie jest, będę wdzięczny za przyjacielską przysługę.

Z Polski i Polonii dawno się wycofałem. Trudno mi jest zrozumieć co może być prawicowa "rewolucja", bo prawica historycznie reprezentowała warstwy posiadające i uprzywilejowane. Wciąż ostatnio obszarników i kapitalistów. Czy takowi pojawili się ponownie w Polsce? I kto to personalnie? Wiem, że wydawnictwa są w obcych rękach, że firmy zagraniczne trzęsą handlem i przemysłem, że posiadłości ziemskie i nieruchomości należą do Niemców, etc, etc., że bezrobocie jest przeraźliwe, że polska nędza jest eksportowana do krajów Wspólnoty Europejskiej, która się broni przed nami jak się da, że Polacy są współczesnymi "Negrami". Ze polska polityka zagraniczna nie jest samodzielna, więc pewnie i gospodarcza. Czy to prawda? *Bo to tak wygląda z daleka?* Klerykalizm jest łatwiejszy do zrozumienia.

Co do rocznicy "W" to moja oryginalna koncepcja było przypomnienie o tym przez ludzi, którzy pismo zakładali (o 50-tej rocznicy.)

Rozumiem, że ich (kolegów) drogi się rozeszły. Wciąż taka "akademia" miałaby charakter rocznicowy, nie kontrowersyjny. Bo o co się tu kłócić?

Nie jestem w kontakcie z Z.L.P. Wiem przez Anie Siewierską, że mają coś organizować i że głównie działa tam Mirosław Malcharek, który też przemawiał o mnie na spotkaniu w Muzeum Literatury. Bardzo to mnie zdziwiło,

Pieniążki. Nota bene, powinieneś nawiązać kontakt z p. Odrowazem.

Bardzo mnie zdziwiło powtarzam, że nie Ty, a ... o mnie mówił.

Pan Wawrzekiewicz podobno zaprosił mnie na jesień Poezji, gdzie jeden wieczór ma być o "W" (przypomina mi się akcja "W"). Jeśli masz e-adres do pana Wawrzekiewicza będę wdzięczny za podanie. Sprawdzę to, tj zaproszenie. Ania Siewierska mi podała, ale pokrecone. Na Internet ZLP nie ma. Sprawdzalem kilka razy.

Jeśli chodzi o założycieli "W", to znalazłem Delinikajtisa, który jest antykwariuszem i nie chce się angażować i Wojtkę Albinskiego, który wrócił do Literatury, podał mi swój e-mail i zamiłki.

Przeczytałem artykuł p. Dr Glebickiej. Chyba to postalinowskie pokolenie, bo nie orientuje się w sztuce lawirowania i kamuflażu, bierze propagandowe oznajmienia na serio. Coś jakby pisać o Stalinie na podstawie artykułów "Prawdy".

Wyraznie opiera się na echach oficjalnych opinii PRL na temat mej osoby.

Brak metodologii i obiektywizmu historycznego.

Ale nie będę się wdawał w polemikę. Podziękuję p. Glebickiej, a liczne pomyłki i niescisłości postaram się sprostować nie nawiązując do jej artykułu.

Co do Twojego cennego projektu, to jeszcze się z Veda (Współczesność to Warszawskie Dzieci) nie skontaktowałem.

Oczywiście chciałbym upiec własną pieczen w ogniu 50-lecia Współczesności i widzieć swe książki drukowane w Polsce. Ale specjalnie mi na tym nie zależy, bo jeśli nawet sława i uznanie przyjdą, to za późno.

W tej chwili myślę nad opracowaniem uniwersalnego systemu filozoficzno-religijnego, choć są to pojęcia sprzeczne.

Jeśli będzie się mówić o "Współczesności" tym lepiej. Jeśli inni ludzie przejeżdżali i dobrze prowadzili wóz, należy im się uznanie. Nie rozumiem dlaczego Andrzej Chaciński trzyma się tak na uboczu. Nie ma co się pchać, ale izolowanie się też nie jest rozsądne. Nie pisze do mnie. Jeśli jest obrażony, to nie wiem za co. Książka jeszcze nie doszła.

Pozdrowienia, Leszek

Jurek Sztajmec niemużony
„idealistyczny” - Realista z
wiadomości „Polskiej” w Sydney

Kochany Jurku z Sonia,

Be Korekta
Osobiste

Odpowiadam ponownie na Twój list. Zwykle staram się odpisywać od reki, ale nie zawsze mi to się udaje, albo nie odpowiadam szczegółowo, na co Wasz list na pewno zasługuje.

Nota bene, w czasach Strzeleckiego pisywano tomowe listy, jak może pamiętasz były całe powieści epistolarne, cieszące się takim powodzeniem jak dziś popularna literatura. Listy Strzeleckiego do Adyny są w Bibliotece PANu w Krakowie. Pokreśliło mi się, że w Bibliotece Jagiellońskiej, która ma moją korespondencję z Teodorem Parnickim. Dyrektor "B. J.", p. [imię], który podejrzewał mnie o chęć wyludzenia materiałów Narczyży Zmichowskiej, do jej eseju o Strzeleckim. Co komu przyjdzie z materiałów Zmichowskiej? Jaka w tym chęć mojego zysku? Korespondencja się urwała. Trochę cennych dla historyka materiałów przekazałem Bibliotece PANu, p. Dr J. Grodzinskiej. Jak do tej pory nastawionej do mnie sympatycznie.

Lech Paszkowski napisał świetną, ale bardzo ezoteryczną biografię Strzeleckiego, która de facto, jest polemika z paszkwilem na Strzeleckiego (bodaj "In the Dark Glass") pióra H. Henney. Książka jest zadedykowana Wojciechowi Sojce! (Proboszcz z Ashfield, następnie w USA. Dużo pisał. Miałem z nim madra [z jego strony] korespondencję). Paszkwil Henney jest obrzydliwy i świetnie zrobiony. Kto nie zna historii Australii i Anglii będzie jej wierzył. Szpas polega na tym, że książka była wydana przez Angus and Robertson (nie istnieją), przy pomocy Australian Literary Fund [sic] we wczesnych latach 60-tych. Wtedy trzeba było odpowiadać, bo dziś bez zagładania do Henney często czytelnik nie wie o co Paszkowskiemu chodzi.

Powinien odpowiedzieć Słabczyński, autor świetnych i źródłowych prac o Strzeleckim. Był dyrektorem Biblioteki Narodowej w Warszawie. Kumpel Paszkowskiego. Ale podobno nie odpowiedział, bo nie miał siły przeczytać tego obrzydliwstwa Henney. Dziecinny argument. Wspomniałem o tym Paszkowskiemu, bardzo grzecznie i ze szczerym uznaniem dla jego książki, no i Paszkowski chyba się o to obraził, bo nie odpowiedział mi na list z kilkoma pytaniami o źródła jego biograficznych szczegółów. Chyba mu nie poszło o te pytania? np. jakie konie miał na Tasmanii Strzelecki i komu je sprzedał? Wywalalem wiele drzwi otwartych przez Lecha Paszkowskiego, ale ciągle udało mi się odkryć wiele sensacyjnych danych z życia Strzeleckiego. Tak, że moja książka jest ciekawa a jednocześnie bardzo solidna historycznie i popularna. Tego rodzaju biografie cieszą się dużym zbytem, ale dotrzeć do osób prowadzących wydawnictwa, prawie niemożliwe. A na niższych szczeblach przeważnie polgłowi, które ukończyły anglistykę, a tata, czy wujek pracują w wydawnictwach. To, że jestem Polakiem też mi nie pomaga. Patrz jaka kariere zrobił mój przyjaciel z Los Angeles i rowiesnik.

Książka Lecha Paszkowskiego została opuszczona przez wszelkie bibliografie. Nie było jej też w Mitchell's Library (Biblioteka Stanowa, NSW). Dowiedziałem się o jej istnieniu przypadkowo dzięki mojej bylej agentce literackiej p. [imię], która niestety, podejrzewam, doznała złamania nerwowego i nagle nazwała mnie [sic!]. Nota bene, jej mąż bohater idealista i meczennik z Gulagów też sobie zasłużył na podobny epitet. Dziwne!

Pracuje w tej chwili nad poważną bibliografią JOSE RIZAL'a. Tym razem nie odkryłem nic ważnego poza paru błędami w tłumaczeniach na angielski jego poezji. Hiszpański znam bardzo słabo. Mimo tego udało mi się wykryć błędy. Biografia jest odkrywcza interpretacyjnie i mam nadzieję będzie lepiej przyjęta na Filipinach, niż moje odkrywcze źródłowo i interpretacyjnie biografie Pułaskiego (monografia) i Strzeleckiego.

W 2006 będzie 50-ta rocznica założenia przez mnie pisma "Współczesność". Jest to pismo ważne historycznie literacko. Mimo tego nie udaje mi się nic zorganizować z tej racji w Polsce, ani wydać żadnej z moich książek.

Wiem, że gorzko jest wieszować 80-lat. Ja też się nie cieszę ze swojej 70-ki plus. No coż, jeśli w życiu wyswiadczyliśmy więcej dobra niż zła, to nie ma się czego obawiać i czekać spokojnie odpoczynku (Nie zaniedbuj pilnować nadcisnienia!). W międzyczasie, nie popadać w rezygnację i pisać, choćbyś myślał, że nikt tego nie czyta, spełniasz swój obowiązek no i nigdy nie wiesz. Ja czytam rozmaite rzeczy, których autorzy zapewne nie przypuszczali, że się nimi ktoś zainteresuje po paru setkach lat. Twoje wspomnienia refleksje z Kanady na pewno będą ciekawe i znajdą czytelników. Trudność polega na dystrybucji. Jak się tego nie ma załatwione, to obior będzie przypadkowy i prawdopodobnie znikomy. Niestety dystrybucja i reklama są dzwignią handlu nawet książkami. Większe wydawnictwa w Polsce są w rekach [imię]. (Z innej beczki. Ślizgałem ze sobą [imię].) Oby pompują pieniądze z Ojczyzny, która niestety staje się posmięwiskiem narodów. [imię] Ponad 25 milionów dolarów! Tu wydatki idą na bilion [imię] dumnie z tego. Biblioteki, szpitale, uniwersytety cierpią. Najbogatszy kraj świata bezspolecznego lecznictwa! W naszym Kraju niedza, bezrobocie. Na Walese nie głosowało nawet jeden procent wyborców Madry Polak po szkodzie!

Nota bene, Sonia podała mi adres wydawców/drukarzy, którzy wydali pamiętniki p. Arterowej. List jak zwykle mi się zapodział. Czy mogę prosić o powtórkę?

Jak ci pisałem, jestem z eks-zona i synami. Jak długo to potrwa, trudno mi powiedzieć. Jestem przygotowany, że sielanka może się urwać lada chwila. Obaj synowie są w mom "custody" po tym jak wygrałem sprawę w sadzie apelacyjnym. Powinienem być isc na prawo jak 30 lat temu, gdy miałem ponowna szanse studiów. Wybrałem nauki polityczne. Dzisiaj jestem uczonym niedzarzem.

Sydney i Warszawie chętnie bym odwiedziła, ale nie stac mnie na rozjazdy turystyczne. Polska nie chce mnie jakos uznać a

B. BRX M
L.A. 10. I. 1977 r.

Drogi Panie Leszku,

D Z I E K U J E - za esej o Hiasce... (b. dziękuję)
Hanka znalazłem jeszcze z Wawy i znowe mam żywe wspomnienia
z tej tragicznej postaci.

Nie wytrzymuje klimatu Stevens Point, ale może jakby
gdzieś, na wiosnę była jakieś obtarcie w Gwiazdzie - może
na 2-3 lata pisałbym się tam na pracę.

Idzie, ze wiszecie, Dusza się rozniósł - to dobrze, -
szczęść nabiera rumieńców, w czym i "nasza duża zasługa. -
Serdecznie gratuluje.

Ja ~~przeżę~~ przędę je - mapy Parsiewicza, jak ~~znowe~~ żyły, -
sprzedaje różne pomysły. Pomagam niektórym ludziom, walcząca
nowym emigrantom i jakos się żyje.

W Białymie powstało nowe Centrum prowadzone przez
ks. Tomasza Obarowskiego (dziękana polskich księży) na
polesieniu kurii Biskupa Piłkymu.

Teraz nawet Tubicki i Dziennik jest kontra Tolczykowi.
Idea Centrum pojdzie, ale Rasputin-Tolczyk musi być
wystronowany...
czy dostał per katalog firmy - Pujdaka, Białskiego?

b. proszę napisać coś o nich - po emigracji. (sa wari tego

Z Nowym Rokiem życze Pamk, Malonice, Duszy, itp.

A. Hardingowi, całej Gwiazdzie - wszelkiej pomysłowości
zarówno w życiu zawodowym jak i osobistym.

Ukłony do A. Jewskiego (Cezary), Funka - Grubinski i
reszty znajomych.

Jeszcze raz dzięki za Hiaske.

- Serdecznie sciskam...

Bohdan Tym
1648 No. Kingsley Tr. # 23
Hollywood, Ca. 90027

P.S. Ołbrys ze mnie znów wojował, byłem u Piskuna "barda
i ten go obsadził. Wspólnie z Kowalem mocno mi
zaszkodziła, bo Pan Płodko nie chodził prostymi dro-
gami, ale a la Tolczyk... (bb.)

Przeczytałem artykuł p. Dr Glebickiej. Chyba to postalinowskie pokolenie, bo nie orientuje się w sztuce
lawirowania i kamuflażu, bierze propagandowe oznajmienia na serio. Coś jakby pisać o Stalinie na podstawie
artykułów "Prawdy".

Wyraźnie opiera się na echach oficjalnych opinii PRL na temat mej osoby.

Brak metodologii i obiektywizmu historycznego.

Ale nie będę się wdawał w polemikę. Podziękuję p. Glebickiej, a liczne pomyłki i nieścisłości postaram się
sprostować nie nawiązując do jej artykułu.

Co do Twojego cennego projektu, to jeszcze się z Veda (Współczesność to Warszawskie Dzieci) nie
skontaktowałem.

Oczywiście chciałbym upiec własną pieczen w ogniu 50-lecia Współczesności i widzieć swe książki drukowane
w Polsce. Ale specjalnie mi na tym nie zależy, bo jeśli nawet sława i uznanie przyjdą, to za późno.

W tej chwili myślę nad opracowaniem uniwersalnego systemu filozoficzno-religijnego, choć są to pojęcia
sprzeczne.

Jeśli będzie się mówić o "Współczesności" tym lepiej. Jeśli inni ludzie przejęli lekcje i dobrze prowadzili wóz,
należy im się uznanie. Nie rozumiem dlaczego Andrzej Chaciński trzyma się tak na uboczu. Nie ma co się
pohac, ale izolowanie się też nie jest rozsądne. Nie pisze do mnie. Jeśli jest obrażony, to nie wiem za co.

Książka jeszcze nie doszła.
Pozdrowienia, Leszek

Kochany Jurku z Sonia,

Odpowiadam ponownie na Twój list. Zwykle staram się odpisywać od ręki, ale nie zawsze mi to się udaje, albo nie odpowiadam szczegółowo, na co Wasz list na pewno zasługuje. Nota bene, w czasach Strzeleckiego pisywano tomowe listy, jak może pamiętasz były całe powieści epistolarne, cieszące się takim powodzeniem jak dziś popularna literatura. Listy Strzeleckiego do Adyny są w Bibliotece PANu w Krakowie. Pokreciło mi się, że w Bibliotece Jagiellońskiej, która ma moją korespondencję z Teodorem Pamickim. Dyrektor "B. J.", p. n, który podejrzewał mnie o chęć wyludzenia materiałów Zmichowskiej? Jaka w tym chęć mojego zysku?

do jej eseju o Strzeleckim. W końcu przyjdzie z materiałów Zmichowskiej przekazałem Bibliotece PANu, p. Dr J. Korespondencja się urwała. Trochę cenny dla historyka materiałów przekazałem Bibliotece PANu, p. Dr J. Grodzkiej. Jak do tej pory nastawionej do mnie sympatycznie. Lech Paszkowski napisał świetną, ale bardzo ezoteryczną biografię Strzeleckiego, która de facto, jest polemika z paszkwiłem na Strzeleckiego (bodaj "In the Dark Glass") p. H. Henney. Książka jest zadedykowana Wojciechowi Sojce! (Proboszcz z Ashfield, następnie w USA. Dużo pisał. Miałem z nim madra [z jego strony] korespondencje). Paszkwił Henney jest obrzydliwy i świetnie zrobiony. Kto nie zna historii Australii i Anglii będzie jej wierzzył. Szpas polega na tym, że książka była wydana przez Angus and Robertson (nie istnieje), przy pomocy Australian Literary Fund [sic] we wczesnych latach 60-tych. Wtedy trzeba było odpowiadać, bo dziś bez zagładania do Henney często czytelnik nie wie o co Paszkowskiemu chodzi. Powinien odpowiedzieć Slabczynski, autor świetnych i źródłowych prac o Strzeleckim. Był dyrektorem Biblioteki Narodowej w Warszawie. Kumpel Paszkowski. Ale podobno nie odpowiedział, bo nie miał siły przeczytać tego obrzydliwa Henney. Dziecinny argument. Wspomniałem o tym Paszkowskiemu, bardzo grzecznie i ze szczerym uznaniem dla jego książki, no i Paszkowski chyba się o to obraził, bo nie odpowiedział mi na list z kilkoma pytaniami o źródła jego biograficznych szczegółów. Chyba mu nie poszło o te pytania? np. jakie konie miał na Tasmanii Strzelecki i komu je sprzedał? Wywalałem wiele drzwi otwartych przez Lecha Paszkowskiego, ale ciągle udało mi się odkryć wiele sensacyjnych danych z życia Strzeleckiego. Tak, że moja książka jest ciekawa a jednocześnie bardzo solidna historycznie i popularna. Tego rodzaju biografie cieszą się dużym zbytem, ale dotrzeć do osób prowadzących wydawnictwa, prawie niemożliwe. A na niższych szczeblach przeważnie polgłowi, które ukończyły anglistykę, a tata, czy wujek pracują w wydawnictwach. To, że jestem Polakiem też mi nie pomaga. Patrz jaka kariera zrobił mój przyjaciel z Los Angeles i rówieśnik.

Książka Lecha Paszkowskiego została opuszczona przez wszelkie bibliografie. Nie było jej też w Mitchell's Library (Biblioteka Stanowa, NSW). Dowiedziałem się o jej istnieniu przypadkowo dzięki mojej byłej agentce literackiej p. [imię], która niestety, podejrzewam, doznała złamania nerwowego i nagle nazwała mnie [imię]. Nota bene, jej mąż bohater idealista i mecenisz z Gulagów też sobie zasłużył na

podobny epitet. Dziwne! Pracuje w tej chwili nad poważną bibliografią JOSE RIZAL'a. Tym razem nie odkryłem nic ważnego poza paru błędami w tłumaczeniach na angielski jego poezji. Hiszpański znam bardzo słabo. Mimo tego udało mi się wykryć błędy. Biografia jest odkrywcza interpretacyjnie i mam nadzieję będzie lepiej przyjęta na Filipinach, niż moje odkrywcze źródło i interpretacyjnie biografie Pulaskiego (monografia) i Strzeleckiego. W 2006 będzie 50-ta rocznica założenia przez mnie pisma "Współczesność". Jest to pismo ważne historycznie literacko. Mimo tego nie udaje mi się nic zorganizować z tej racji w Polsce, ani wydać żadnej z moich książek. Wiem, że gorzko jest wieszować 80-lat. Ja też się nie cieszę ze swojej 70-tki plus. No coż jeśli w życiu wyświadczylismy więcej dobra niż zła, to nie ma się czego obawiać i czekać spokojnie odpoczynku (Nie zaniedbuj pilnować nadszycienia!). W międzyczasie, nie popadać w rezygnację i pisać, choćbyś myślał, że nikt tego nie czyta, spełniaj swój obowiązek no i nigdy nie wiesz. Ja czytam rozmaite rzeczy, których autorzy zapewne nie przypuszczali, że się nimi ktoś zainteresuje po paru setkach lat. Twoje wspomnienia refleksje z Kanady na pewno będą ciekawe i znajdą czytelników. Trudność polega na dystrybucji. Jak się tego nie ma załatwić, to obior będzie przypadkowy i prawdopodobnie znikomy. Niestety dystrybucja i reklama są dzwignią handlu nawet książkami. Większe wydawnictwa w Polsce są w rekach [imię].

Ojczyzny, która niestety staje się posmięszkiem narodów. [imię] Pompują pieniądze z [imię]! Ponad 25 milionów dolarów! Tu wydatki idą na bilion [imię] durnie z tego. Biblioteki, szpitale, uniwersytety cierpią. Najbogatszy kraj świata bezspołecznego lecnictwa! W naszym Kraju niedza, bezrobocie. Na Walec nie głosowało nawet jeden procent wyborców Madry Polak po szkodzie! Nota bene, Sonia podała mi adres wydawców/drukarzy, którzy wydali pamiętniki p. Arterowej. List jak zwykle mi się zapodział. Czy mogę prosić o powtórkę? Jak ci pisałem, jestem z eks-zona i synami. Jak długo to potrwa, trudno mi powiedzieć. Jestem przygotowany, że sielanka może się urwać lada chwila. Obaj synowie są w mom "custody" po tym jak wygrałem sprawę w sędzie apelacyjnym. Powinienem być isc na prawo jak 30 lat temu, gdy miałem ponowna szanse studiów. Wybrałem nauki polityczne. Dziś jestem uczonym niedzarzem. Sydney i Warszawa chętnie bym odwiedziła, ale nie stac mnie na rozjazdy turystyczne. Polska nie chce mieć jakos uznać a

Też, że był agentem, ale nie wywiadem USA, ale
ZSRR, że co trafiał na parę lat do więzienia,
Zawieszony został podobno w czasie wojny w Rosji
gdy był oficerem Technicznym armii USA,

Świadectwo urodzin Twojego syna, chyba jak będą
miał większą kopertę, nie wiem dlaczego trafiło do
tego listu.

W Polsce będą jeszcze co najmniej 2 miesiące

Przeżyciam Cię serdecznie

Drogi Leszek!

OSOBISTE STAN 15.5.2006n

OWLX

Dziękuję za list i materiały m.ł. „Współczesność”!
 Nie odpisuję Ci wreszcie z powodu chronicznego braku
 czasu na ratyfikację spraw, które wykroczyły poza kadencję
 do wykonania obowiązku. Regularnie co 2 tygodnie wysyłam
 materiały do „Tygodnika Pol.” a w czasie, który przesłane dla
 mnie starają się ukłonić panie zamitych opowiadać, które
 mnie w przyrodzie udało mi się złożyć w lesie. Ostat-
 kowy trudniejszy jest to, że mam problemy z tym jak przed-
 stawiać to, co się obecnie dzieje w Polsce w kontekście
 do Tygodnika, bo tutaj teraz nie pewnego rodzaju „prawi-
 cowa rewolucja”, z którą nie zgadzam się całkowicie i jej
 ketykalizm i demagogia populistyczna, które najlepiej
 dzięki mi udało się identyfikować.

O sprawie, związanej z powołaniem „Współczesność” wiem
 tylko tyle, że przy końcu tego miesiąca ma się stać
 Stow. Pisarzy Pol. aby dyskutować panie zaproszonych osób, w
 której też mam wzięcie udziału. Jako panieka zainteresowa-
 do mnie w tej sprawie i podał numer tel. prezesa
 Oddz. Warszawskiego SPP - Leszka Szamoty (syn Wipszy),
 Zadzwońtem do niego, obiecał że się odzwoni w sprawie
 spotkania i rozmów.

Stow. Pisarzy Polskich działa b. słabo. Na poziomie Oddz. i
 nie przyciąga po kilka osób, szczególnie udziela się od
 placowania śliadek. Jak się rozmawiało z drugimi władzami
 Twojego listu jest w kontakcie z zarządem ZLP i p.
 Wawrzyniakiem (Marek N. uważa mi, że to bardzo interes-
 lewa postać). Najsz. mi co wiem o tym, co w związku
 z nowym „W” mają zamiar robić. Spodziewam się, że przy
 tej okazji będą próbować wybudować sobie powiat, posta-
 qując się przeciwstawiać i korzystając z niewiedzy spoto-
 wieństwa na ten temat. Na szczęście na tego rodzaju in-
 przez ^{tenaz} jest mi sprzyjający sezon, bo do wtedy dosta-
 sławiając powieść, która poprzez uwzględnienie przez b. komu-
 nistów nie będzie popierała.

Tak będziez uderzał E-mail do Marka Piastucha, to
 podaj mi swój numer telefonu (844 1366) i poproszę, żeby
 do mnie zadzwonił jak będzie miał czas. Ja go
 znam z Londynu. Od chwili, kiedyśmy się ostatni
 raz widzieli minęło 30 lat, wspominał go jak wte-
 go i swojego koleżę.

Jeśli chodzi o kolegów ze „Współczesność” to większość
 z nich poszła w rękę Kierownikowi Tei ZLP, którego
 chociaż, podobno w późniejszych latach pracował
 jako instruktor KC PZPR. T. Strużek, który po mnie
 we Wsps. zajął miejsce sekretarza, później awansował
 do Trójki Ludu. Bogdanowi Dworkowskiemu udało się
 się zostać waz. redaktorem „Współczesność”, zaś
 w późniejszych latach był podobno zamfany i to-
 wiekiem dekantem.

Generalnie panie uważa, w ostatce o „Księżce państwa
 waz” piszesz, że atakie kulturalny amb. USA - E. Symons
 był agentem wywiadu USA. Oteż panie list temu czyta-

* Związany, napisz o jakiej to kasyce
 przeciwko kasyce dwadziestu

10.4.2006r.

Drogi Lenku,

Przypomnienie spotkanie o 50-tych rocznicy wydania pierwszego numeru "Współczesności" to, moim zdaniem, zdanie dla historyków. Tytuł, który ją zatężył, a także który ją później z nawiązką paręli, moim zdaniem, że organizując jubileusz uważa na oku jakiejś osobie kamień. W przypadku pierwszego - przypomnienie o tym, co latami 1955-60 robili, w przypadku drugiego wybieleń z nowego wdrażania ciemnych stron swojej działalności. Trzeba pamiętać, że "Współczesność" po kilku latach działalności, kiedy była autentycznym pisaniem witalnych autentycznie stała się pisaniem odgrywanym określanym nową polityką a osoby, które przedstawiały własne stanowiska w tej mediacji częsty się tak dużym zaufaniem partii, że powierza im stanowiska attached kulturalnych w ambasadach, dyplomacji i w środowiskach kulturalnych w obcych krajach, lub w mediach, w środowiskach partyjnych i w telewizji.

Nie wiem czy nam, jest z tymi ludźmi "za dniami"? Obecnie wielu z nich "cicho siedzi" i czeka na okazję, żeby o swoim istnieniu przypomnieć społeczeństwu. Organizując wypublikować to, co było dobre w ich działalności a przeanalizując nowe generacje strony swojego zachowania.

Powiem szczerze: widząc, że bezpośrednio, albo pośrednio publikowali wiele do tego, co nie było mi, chociaż w latach 1960-1979, nie miałem ochoty przed adresem w ony wironowały przez wiele awaryjności. Jeśli w jakimś spisie zatężyli zabraknie mojego nazwiska, to zaprzestuję, a poza tym nie działają w jakichkolwiek imprezach czy urodzinach. Domyślam się, że może do adresu zamieszkiwać okoliczności.

W jednym z swoich listów piszesz, że nie mogłem J. Siewskiego przybyli "współczesności" bez względu na podział i że: "powinno się pokochać stać by upamiętnić urodzin następnego pisarza". Nie wiem jak sobie te awaryjności wyobrazić, ale, jeśli chodzi o mnie to nie sprawnieby mi przyjechać ci spędzić czasu w towarzystwie ludzi, którzy w dzień, mi z KC PZPR z zadaniem wyznaczenia swoich kolegów pracy. Co ludzie obecnie legitymują się tytułami "stary współczesnościowców"!

Dużo można by pisać na ten temat. O "Współczesności" tak pisze w swojej powieści - Andrzej Żuławski: "Do niedawna współczesność zamieszkiwała swoje wnętrza, nie wiedząc czy jest ta niedługo... Nie wiedzieli, że ze "Współczesności" wypierze kilka najbardziej agenturalnych, zjadliwych, pa

W tej chwili przygotowujemy nie do wygarania
 ...
 Beze w tej chwili nie odpieram na adwers, kiedy Ci pada
 Tem. Powszechnie wozego uwiezona zanduno w stos
 kie do Ciebie jak i pawi R. Gombi. Byt chwonic
 wy brak wazne znowodowany zajeciami dlowany
 mi i prace dla Tygodnika Pal.
 Pracytam porol waznem

Paperweight

how damaged brain cells can be prompted to grow again.

Elegantly illustrated with simple black-and-white charts, graphs and drawings—and graced with prose that remains perfectly accessible to the lay reader while sparing no detail or subtlety—this remarkable book manages to function both as primer and advanced survey of brain science. And its success, its coherence and style, are all the more remarkable for the fact that "The Brain" is the product of an elaborate collaboration among a London-based team of editors, artists and researchers.

Beginning with a blank dedication and concluding with a fill-in author's bio, *The Do-It-Yourself Bestseller*, edited by Tom Silberkleit and Jerry Biederman (Doubleday/Dolphin: \$8.95) may be the ultimate non-book. Silberkleit and Biederman invited 20 best-selling authors—Isaac Asimov, Ken Follett, Alvin Toffler and Irving Wallace, among others—to contribute the opening and closing paragraphs of a non-novel ("Honeymoon" by Robin Cook, for instance, or "Gigolo Unbound" by William F. Buckley Jr.) and invite you, the reader, to fill in a couple of pages of blank lines in between. It's a diverting parlor game, an occasion for some sharp self-satire by the contributing authors, and a two-edged lampoon of what the book business is all about nowadays.

Dana Shilling's *Fighting Back* (Morrow/Quill: \$8) offers consumer advice of a very practical kind—it's a form-book that consists of 64 letters of complaint that you can fill in, tear out and mail to an offending business, landlord, utility or government agency. Shilling, a lawyer, also describes some basic ap-

proaches to consumer advocacy, including a list of names and addresses for complaints, a short course in legal remedies and a set of record-keeping logs. But the form letters, typeset to look just like typewritten letters and printed on perforated pages, are the cutting edge of Shilling's philosophy of consumer self-help.

New and noteworthy: Behind the headlines about Solidarity and the hype over Lech Walesa is a more complex story of the fight for freedom in Poland—and it is told expertly and deftly by Polish emigre Leszek Szymanski in *Candle for Poland* (The Borge Press,

P.O. Box 2845, San Bernardino, Calif. 92406: \$4.95). Samuel Hahnemann: *Ossages of Medicine* (Tarcher/distributed by Houghton Mifflin: \$7.95; also available in hardcover: \$12.95) is the 1810 classic of homeopathic medicine now available in a contemporary English translation by Dr. Just Kunz. Alain Naude and Peter Pendleton. The well-loved Richard Armour turns his attention to the affliction of sleeplessness in *Anyone for Insomnia?* (Woodbridge Press, P.O. Box 6188, Santa Barbara, Calif. 93111: \$4.95), the humorist's 60th book since "It All Started With Columbus."

BEV Current Paperback Reprints

Cheri and The Last of Cheri, Colette (Ballantine). Two novels about the romance between a young man and an older woman.

Conservation in America, Clinton Rossiter (Harvard University). Study of the theory, principles and practices of American conservation.

The Critical Circle: Literature, History, and Philosophical Hermeneutics, David Couzens Hoy (University of California). Investigation of the connection between historical inquiry and literary criticism, combining French, German

and Anglo-Saxon critical traditions.

The Flight of the Nez Perce, Mark I. Brown (Bison). Study of the retreat of the Nez Perce Indians to Canada during the late 1870s.

Mulata, Miguel Angel Asturias (Avon/Bard). Surrealistic novel based on Guatemalan folktales and legends.

Neutrals: The Man Who Sa Through Time, Lee McCann (Farrar Straus & Giroux). Biography of the astrologer and physician who in 1550 made predictions for events up until the year 1988.

Paperback Best Sellers

SOUTHERN CALIFORNIA

- 1 *The Third Deadly Sin* by Lawrence Sanders (Berkley) (1)
- 2 *Chances* by Jackie Collins (Warner) (2)
- 3 *Spring Moon* by Bette Bao Lord (Avon) (7)
- 4 *The World According to Garp* by John Irving (Pocket) (4)
- 5 *Washington* by Dana Fuller Row (Bantam) (8)
- 6 *Cash for Stamboul* (Kline & McClurkin) (10)

- 12 *Psyche II* by Robert Bloch (Warner)
- 13 *New Crystal Tears* by Dean Post (Del Rey)
- 14 *Fansies* by Barney Leason (Pinnacle)
- 15 *Angel of Light* by Joyce Carol Oates (Warner)

The National Best-Seller List also includes

Odwet - P. do usiąg być może się rozszerze, bo obecni w-
drze z b. PZPR są pod silną presją, powiereni do władzy
dosyć ugrupowania silnie przeciwnie przede wszystkim P.S. i
LPR. Na temat tej „rewolucji przemysłowej” dużo tylko
dodać, że rewolucja to jest najważniejszą dziedziną
systemu przekazywania informacji lub zbliżony do tego.
W naszym uproszczeniu można powiedzieć, że obecnie istnie-
je taka ~~sytuacja~~ sytuacja: Tabela „lewej” to są b. utra-
koni PZPR, którzy obecnie są miliońcami i spracują wy-
solne funkcje w gospodarce. A „prawa” to są katolickie
masy, które wyprzedzają, albo bezrobotne i popierają
należącą partię, czyli P.S. oraz LPR.

Jeśli chodzi o uwiad, to jest to b. nagły i nie pod-
ważany wyzwanie, co ma do zrobienia będzie mi
sił. Raz w 2 tygodnie przez drugi artykuł do Tyg.
Polskiego na temat sytuacji w Polsce, a w niedzielnym
sit stonam się układać jednak z paru rozdziałami pro-
widział, do tego tygodnika, a w przyszłości może do
Książki. Para tym mam swoje uwagi do redakcji do
własnych spraw.

Podobnie też, sevdem

Wielki dzień
przyjemnie do
konca lipca.

Nie do publikacji

Drogi Lesku!
Dziękuję za list. Przeszedłem z adresowaniem, bo wkręcała się pomyłka do adresu, uwzględniłem przy adresowaniu, a nie jak napisałeś.

SZANUJĄC

Manch P. był u mnie w niedzielę sobotę, wspomnieliśmy dawne czasy. Londyn w 1970 i nasze kontakty telefoniczne w Polsce. Musisz się wykreślić, że nie zajmuję się tworzeniem sprawozdań. Jest bardzo zajęty, pracuje jako II wiceprez przy produkcji sztalni, udany idzie w Polskę. (TU) To jest duża robota. Pora tym na podróż i w ogóle swoje życie. Nie spodziewam się, że udałoby się go w jakiś sposób. Poraże wyjechać na wakacje na dobre wakacje w czasie.

24 maja w Domu Kultury Szwedzkiej odbyła się dyskusja, udział wzięli uczestnicy, w którym wzięli udział Marek Nowakowski, E. Bujak, Janusz Makowski i ja. Było to o wojnie, o przeszłości a właściwie o wojnie o „pokoleniu 56”, co rzeczywiście nie powinno być dużo starszy. Ja przedstawiłem ok. 10 min. na temat sytuacji, kiedy powstała Wsp. Wymieniliśmy nazwiska - Twor, Janina S., Sliwowski i ja.

Jedną z rzeczy też dwa dni wzięliśmy w TV, program III użyczył się kwitły film a wyprzedziliśmy. Przewodniczącym był Malcharek. Na ten temat powiedział parę słów. Potem wyprzedzili się A.T. Wieruszowski, E. Kabała, E. Bujak, P. Kucowski, Siedziński, Janusz J. Kwasniewski i W. Odziejewski. O miast, a Siedziński, Sliwowski wyprzedzili, a ci stawa! To jest charakterystyczne! Także politycy nie alibi zorganizowali sobie wypowiedzi J. Kwasniewskiego, udany wspomnieli jak w 56 roku wyszedł z uwięzi i Odziejewskiego, który w latach 70-tych był przewodniczącym Związku Literackiego „Wolność Europy”. Trzeba do tego dodać, że J. Kwasniewski jest obecnie prezesem Z.G. Związku Pisarzy Polskich.

O tym jak będą przebiegać obchody wydawnicze tak odległy Tydzień w czasie, jak powstanie „Współczesności” decyduje tutaj układy organizacyjne i twórcze. Pracować mają niektórzy, udany byli w PZPR i ulegli obecnie do ZPP, ale także ci, udany ulegli do ZPP ZPP, ale godował się ja macie „pentecostalski”. Tak Bujak, udany odcał legitymizacji PZPR w okresie stanu wojennego, a w tym czasie był Dyr. Instytutu Kult. Polskiej w Londynie. Ten uległ do ZPP i jest godownym katolikiem. Także jest więcej, z prezesem Oddr. W. Wolskiego ZPP - sypniew W. Wolski.

Teżali nie będąc „oświecać” to stawiasz się po jakimś czasie jego... To znaczy - przede wszystkim to, co on urobił, a nie to, co ty.

Teżali chcesz mieć trochę ograniczony wpływ na to, co będzie publikowane w Musz. Literackiej z okazji rocznicy „Współczesności” to napisz na ten temat do... adres...

z uwagi, że dostała do twojej wiadomości, że zażyczyła i będzie z pierwszych 4 lat się pojawiać itd... Może się na razie powstać i przypowiem, że w 2001 roku pisałem o Współczesności w „Zpise”.

Ale wracam do Twojego pytania. Bezposrednio do pozostania zagranica sklonil mnie Arthur Koestler, Boleslaw Wierzbianski i prof. Janos Harvath i posrednio Jerzy Giedroyc, ktory obiecal mi wydac ksiazke (mialem w Polsce dwie umowy). Poniewaz nie zrobilem halasu wobec wybrania wolnosci (odnotowal to Giedroyc w liscie do Bobkowskiego, Bobrzynskiego ? red. Jan Zielinski, Listy Giedroycia) pewnie dlatego tego nie wydal. To tez mnie sklonilo mnie do pisania po angielsku, bo poza Jozefem Mackiewiczem, zaden z pisarzy emigracyjnych nie utrzymywal sie z piora.. Nota bene, Mackiewicza spotkalem w Monachium. Byl mily i goscinnie i dal mi list polecajacy do Karola Zbyszewskiego. Zbyszewski i Aleksander Bergman pomogli mi dostac prace w dzienniku Polskim. Wywalil mnie Wieslaw Wohnut (naczelnicy), chyba na zlosc Mackiewiczowi, Zbyszewskiemu i Bergmanowi no i bo jak twierdzil czym skorupka za młodu nasiakla tym na starosc traci. Chodzilo mu o szkoly komunistyczne. Pozniej redagowalem kapitanowi Tadeuszowi Kutkowi "Fregate (mowa o Anglii). Kutka kiedyś spotkalem ze Sliwonikiem w Kameralnej. Musialem byc oficjalny bo Kutek to emigracja. Pozniej Kutek sie na mnie odgryzl.. Pilnowalem diamentow jej Krolewskiej Mosci w British Museum. Janos Horvath sciagnal mnie do USA. Mial mi tam pomoc Departament Stanu. Rzeczywiscie obiecano mi prace w szkole wywiadu, uczenia tam polskiego (wykladlal tam kiedyś Czeslaw Milosz). Otwarcie nie stawiano mi zadnych warunkow, ale gdy nie wykazywalem ochoty imitowania James'a Bond'a, moje podanie zostalo odrzucone przez niejakiego Burakowskiego z usasadnieniem, ze nie wladm poprawnie polszczyzna.

Potym kopalem groby w polskiej dzielnicy w New Yorku, Green Point. Pracowalem dla slawetnego ksiedza Leona Tolczyka. Bylem oddziwnym, i detektywen w Hotel Americana, ewentualnie przenioslem sie do Kalifornia. Przed tym pracowalem w Pitsburczanie i Gwiezdzie Polarnej.

Z Gwiazdy wygryzl mnie wyslannik K.C. PZPR Heronim Kubiak przy pomocy prof. Wacława Soroki. W Kalifornii przez krotki czas [poszukiwalem zlota w okolicy Sonora. Prawie nic nie znalazlem. Krotko pracowalem jako zecer i linotypista. Nauczylem sie tego w Australii i Anglii. Ostatecznie przyklapnalem pracujac jako security guard, czyli wartownik. Z Markiem Hlasko pisalismy powiesc "Rice Eaters". Za zaliczke mielismy jechac do meksyku by tam spokojnie pisac. Marek nagle dostal zaproszenie do Izraela. Napisal, "Stary, wyjezdzam do Izraela. -Placa!" Chyba ostatni list w Ameryce.

Mimo wydanych ksiazek, doktoratu z Historii, magisterium z Nauk Politycznych i bakeloratu z Polonistyki moje podania o prace uniwersytecka bywaly odrzucone.

Moje ksiazki, m.in. o Solidarnosci mialy znakomite recenzje i to wszystko. Monografia o Kazimierzu Pulaskim byla zbyt odkrywca i krytyczna wobec Waszyngtona by sie mogla spodobac Amerykanom, czy Polakom. Mimo tego rozeszla sie jako tako.

Ukonczylem biografie Strzeleckiego tez odkrywca, ale nie rewelacyjna, tak jak Pulaski. Nie moge znalezc wydawcy. Pracuje obecnie nad biografia JOSE RIZAL'a bohater narodowego Filipin, pisarza ,poety dzialacza niepodleglosciowego, geniusza na skale Leonarda da Vinci, rozstrzelanego przez Hiszpanow wielu lat 33.

Moj starszy syn, jak pisalem, juz jest samodzielny, mlodszy odchowany. Pewnie w przyszłym roku wyjade na stale na Filipiny, albo do Malajsi. Co do pytania o nazwe "Wspolczesnosci". Technicznie biorac pomysl wydawania pisma byl Jurka Siewierskiego. Nazwa moja. Ksiazka Putramenta "Rzeczywistosc" zostala przychylnie przyjeta, mimo ze odzwierciedlala nieprzyjemna rzeczywistosc.. Wspolczesnosc" byla nazwa ochronna. Pokazujac wspolczesnosc nie grzeszylismy. jesli bylo cos nieladnego, to nalezalo to poprawic, a nie ukrywac, etc. O rosyjskim pismie "Sowremjenie" nie mialem pojecia. (Czeslawowi i Krystynie Bednarczykom, zasugerowalem tytul ich pisma "Oficina malarzy i Poetow".) Poniewaz pismo nie moglo istniec bez formalnego zaplecza musiala powstac grupa, a nie na odwrot. Pierwsze zebranie takiej grupy bylo w obszernym mieszkaniu na walach Woli (symbolicznie), Alicji Wankracowej, kolezanki Jurka Siewierskiego. Ktos z zebranych zaproponowal nazwe "Gong". Nie dosc, ze to brzmielo humorystycznie, ale nie dawalo kamuflazu, a na odwrot gwarantowalo halas, bebnienie i zamkniecie pisma. Pprojekt nie przeszedl, ale i tak bym tego nie zaakceptowal, tzn podal to Odpowiednim Czynnikiem. Nie pamietam kto byl na zebraniu, ja, Jurek Siewierski, Wankracowa, Romek Sliwonik i chyba Wojtek Albinski, Andrzej Chacinski, ale kto wiecej? Kochany Zbyszku, wszystko mi ginie. Juz sie wstydzę prosic o ponowne wysilki i nie wiem jak to znika. Twój "wywiad" przejrzałem bardzo pobieżnie i polozyłem obok komputera. Zniknal! Przesylka pocztowa Romka Sliwonika zniknela dwukrotnie. A uprzednio jego materialy z mojego mieszkania. Przesylka Ani Siewierskiej doszla, ale uprzednio artykul z "Europy" i bibliografia ksiazek Jurka zniknela. Teraz jej krotki artykul i fotografie jej, Jurka i Wojtki sie zapodzialy. Jesli masz kopie wywiadu, energie i ochote mi to wyslac, uczyn to. jesli nie to trudno. ja wydrukuje to co mam, bardzo dzikuje za Twe cenne materialy i juz nie wracam do tego.. Nie rozumiem jak to akurat ginie. Sciskam
moj adres w naglowku

Bez korekty

Les Shyman-ski, Author, Journalist

Ph.D. Hist. (P.U.N.O.-London), M. Political Science (California State University), B. Lit. (London University)

E-mail: Leslie3319@aol.com

4568 Banner Dr. Apt. #3

Long Beach CA, 90807

nie do publikacji

Kochany Zbyszku,

Postaram sie ten list* przekazac Tobie takze przez "e-pistole" moj neologizm w odpowiedzi na e-maila).
Wiec wybacz ewentualne powtorki. *Scisle mowiac odpowiedz na dwa pytania. Wybacz tez chaos tego listu. Zagubienie materialow wytracilo mnie z rownowagi.

Bede zawsze pamietal, gdy Wam powiedzialem o mym zamierzonym wyjezdzie do Indii. Nie wspomne z jakiej racji to byla chyba w Parku, gdzie za moim mieszkaniem na Ludnej. Pamietam Twoja twarz, gdy spytales, "Co my bez Ciebie zrobimy?"

Wiedzialem wtedy, ze moje redaktorstwo "Wspolczesnosci" jest efektywniezakonczone. Obiecalem Partii, nie jestem pewien komu, ale chyba tow. Bebenkowi, ze gremialnie wstapimy do PZPR. Nacisk byl lagodny, ale wyrazny. na razie dorzuceno nam Lenarta i Sztrumfa. Prawdopodobnie by to przedluzilo nasz pobyt w pismie. Nie wiem na jak dlugo. W kazdym razie mieliscie etaty na pare miesiecy, pewnie dluzej i wyrobione nazwiska i pozycje. Dzis z perspektywy pol wieku widze, ze "Wspolczesnosc" byla przelomenem". Co prawda przez historyczny moment. Tak samo jak Napoleon bez Rewolucji Francuskiej i wojen, pewnie odszedlby w stan spoczynku w randze pulkownika. Z innej beczki wiekszosci krytykow literackich a szczegolnie pani Glebickiej brak znajomosci tla historycznego (moze to celowe?). Rozne deklaracje i oznajmienia oraz wypowiedzi (zwlaszcza moje) byly pisane pod czure i dla wydzialu prasowego KC PZPR. Brak pieniedzy i papieru zmuszal nas do lawiranctwa. O tym, ze nie wolno nam bylo pisac na tematy polityczne malo kto wie. Musialem byc cenzorem! Przeciwstawiano nas "Po prostu" tak jakby istniala swoboda wypowiedzi i politycznegowyboru. Dzis te nutki dawnych rezymowych publikystow sa podchwytywane przez osoby pokorju p. Glebickiej.

Obecnie z perspektywy pol wieku, widze ze moja decyzja zostania zagranica byla mylna. Jak pisal do mnie moj wujek Wladyslaw Sila Nowicki - przy swych wadach PRL jest dla ciebie lepszym niz emigracja.

Takze bylo to niesluszne moralnie, ale ten rodzaj odpowiedzialnosci sumienia, jak juz zapozno, powstal u mnie dopiero jakies dziesiec lat wstecz. Pracuje nad systemem filozoficzno-religijnym, ale to miedzy nami.

Od dawna pisze po angielsku. Dla pisarza to straszliwy przewrot. Nie tylko obcy jezyk jako podstawowe narzedzie tworcze, ale kultura literacka, asocjacje, historia, podejscie do zagadnien, tradycja no i stosunki wydawnicze i mozliwosci zarabiania piorem. Jesli chodzi o Polakow znow bylem pionierem. Bo juz cos znaczyłem w polskiej literaturze, podczas gdy Jozef Konrad Korzeniowski byl kompletnym nowicjuszem. Trafil szcieszliwie na przyjaznego recenzenta w wydawnictwie i na zainteresowanie swoja tematyka, czyli otwarty rynek zbytu. I operowal w neutralnej rzeczywistosci/wspolczesnosci. Nie byl krytycznym wobec ucisku, wyzysku niesprawiedliwosci spolecznych. przerzucal to na indywidualizm. Ustroj nie byl winien trechorzostwu Lorda Jima, czy "szalenstwu" (glupocie) Almayera, etc.

Ja kontynuowalem tradycje realizmu/wspolczesnosci, czyli wylapywalem wady i drobne, nieheroiczneludzkie tragedie i klopoty. Moja powiesc drukowana, jeszcze po polsku w "Wiadomosciach Polskich" miala tytul "Zywot Codzienny Panstwa Wisniewskich w Sydney" inna, przedrukowana w Anglii i USA, "Narzzone z Ogloszenia".

Moje zbiory opowiadani byly dobrze ocenione przez krytyke australijska, ale nie przyniosly mi korzysci materialnych.

Moja kariera zawodowa rowna sie Londonowi i Gorkiemu. Strzygłem owce, pracowalem w buszu, bylem czyszcicielem wychodkow, kopalem rowy pod telefony i pracowalem jako pomocnik mechanika na kolei NSW, a przy tym pomagalem Janowi Duninowi Karwickiemu wydawac "Wiadomosci Polskie". Mowcie tu o Australii.

Uprzednio w Indiach bylem w aszramie Shri ShwamiShivananda u podnoza Himalajow w Rishikesh i spedzilem pare miesiecy na Filipinach. Moja trzecia zona eks, jest Filipinka. Mam dwu synow starszy jest na uniwersytecie i studiuje Fizjologie, mlodszy jest w trzeciej klasie i z matka, ma talent muzyczny.

3

MOJĄ ROZUM, TAKO, ŻE WIEM, ŻE DĄŻY
TY JAKIE ZWISNIE KADĘ, NIE LAM NIEKTO
ORAZCENNOŚCI, KTÓRE ROZWIĄZYWAJĄ WICHAKOWI
I ŻONIE CIERPAŁ ŚRÓDNI PÓD MÓJĄ NIEOSTEC-
NOŚĆ.

REASUMUJĄC PRZEŁO MÓJ DĄŻENI, Z PRAWOJĄ
PRZYTEMNOŚCIĄ WŁAZEMAM WOLĄB I ~~WOLĄ~~ TWYM
PRZEDSTAWIENIEM, NA CIERPILOMACH PRZEZ CIERPIE
ZASADACH - PÓD WAKUNIZACJĄ ZAPLENIEMIA MI
DROGI I OJIE STRONY.

JEŚLI UZNAM, ŻE TAKA MOŻLIWOŚĆ ISTNIĘTE,
CHĘTNIE PRZYJĄTĘ NA TWÓ PROROCZYB, NIE
WOLĄB JEKIE NA ZAWIKOLUWEL DOCHODY I
TEGO PRZEDSTAWIENIA.

RODNIŻ I KONKURSYWIE WIKYLA MIKAMU ODDAT-
KOWO WOLĄB PRAZDĄ.

WONIEBIE WŁAZ W DEWIAKACJA ODKAZANE DO
TEGO LISTU PRYMONOMIS KONCEPCYBEGO (WIKACI, ŻE
NIE WISZĘ NA MOHO I NA WYSTO, ALE NIMO
MIEB ŻWIE I NIŻYMIACIŚCIE OTRZYMAJES TENŻE
POPRZEOMI WYT, I DO WOLĄB PRZYEMISYWANIE
PARU STRON KONOWIE ŻEPI DLA MNIE ZATĘCIEM
- WIKACI - KONAD WIKY. ZRGSUTĄ JEŚLI PAKUNGTASZ
MIEB -> LISTÓW NIGDY NIE WYKO MOJIM KOPYTAM.

Ś.
CZERWIEC

WZRO I MŁOCMI PAMI ODKYRODOWEJ
AZTE NA RESPONIS

PROST OJANOL

~~Bohdan
Sierkin~~

?
Andrej
Ch...

I've just finished a television play entitled "The Big Fight," and am about to begin a long story with Polish characters and background - shall adapt it later for TV, after my stage-play is ready for production.

Though you took an inordinate amount of time to reply my last letter, I hope you'll accord the present one a better fate.

With love to Jadzia, and you,
Yours ever,
Kidd

Al. Waszyngtona 142 A/3
Warszawa 44
August 11, 1962

My dear Leszek,

Many thanks for your letter of July 2, and I'm sorry for the delay in replying - I was away for six weeks to the seaside, at Ustka, and got back only a couple of days ago.

Your DRUNKEN MANIANA strikes me as an exceptionally good title. So you've produced a big thing! Congratulations! If you feel I could be of some use, I'll do all I can when you let me have the script. I'm cheered by the news of the short stories you report having finished. I've always had faith in you, and now I'm about to see the fine things I've always expected of you.

By the way, I read the typed lines you'd crossed out in your letter. May I venture a suggestion? While submitting something to an English magazine, it's better not to mention its having already been submitted and turned down elsewhere; otherwise the magazine in question may get prejudiced. Of course, when you intend a contribution for a non-English magazine, such caution isn't necessary.

If you have a short story attractive for women readers, you might try it with: The Editor, "SHE," Doorland House, 14-16 Lower Regent Street, London, S.W.1. Preferably strong action fiction, unusual settings, 4000 words, or 1000 word twist-ending stories. You'll get good payment: anything from 15 to 100 pounds.

You could also try the French weekly ELLE, which is on a par with top fashion magazines like 'Vogue' and which uses fiction - perhaps you recall my having sold a story to it. The address is: "ELLE," 100 Rue Reaumur, Paris 2e.

Quite a time has passed since we saw each other, and some changes must have taken place during this time. Have you already become Daddy, or are you planning on being one? By the way, Korczak showed me one of your letters, in which you signed yourself as Leslie Shyman. Have you, by any chance, changed your original name?

I was in London when last I saw press notices about Hastie's "Don't Send me to Omsk," but I didn't read it, thinking it to be another addition to the cold-war junk being regularly published. I'm sorry to hear the book shows you in a disagreeable light: the fellow is a bastard, considering how he exploited your invitation and hospitality. Vargis wrote to me some time ago about the next Hastie book, "The Red Barbarian." A libel suit may be all right, but it's likely to involve a lot of money, and whether the outcome will be favourable to you isn't certain, there being always many loopholes. But do let me know whatever you decide.

I've applied for the entry permit to Britain, according to the Immigration Act regulations, and hope to have things straightened out this month and to leave for London next month.